

Darbdavių apklausa 2020

Darbo rinkos
pokyčiai ir iššūkiai

Apklausą koordinuoja:
Stebėsenos ir analizės skyrius

Kontaktinis asmuo:
Ingrida Šmaižienė
el. p. ingrida.smaiziene@uzt.lt
tel. 3051 | +370 658 95540

Užimtumo
tarnyba

Apklauso organizavimas

Užimtumo tarnybos kasmetinėje darbdavių apklausoje pernai dalyvavo 2454 įmonės. Apklausa vyko keturias savaites – 2020 m. lapkričio 3–30 d. Nuo lapkričio 7-osios LR Vyriausybės nutarimu šalyje paskelbtas karantinas dėl COVID-19 pandemijos.

Duomenų rinkimo instrumentas – 29 klausimų klausimynas. Pagrindinis duomenų rinkimo metodas – apklausa internetu (prisijungus realiuoju laiku) papildomas – apklausa telefonu. Šie metodai parinkti įvertinus verslo ir valstybinių institucijų darbo ypatumus pandemijos laikotarpiu (ribojamą tiesioginį kontaktą).

Apklausiamų įmonių kvotos sudarytos atsižvelgiant į apskrityse atskiruose ūkio sektoriuose veikiančių įmonių skaičių bei išlaikant proporcijas pagal įmonėse dirbančių darbuotojų skaičių.

Respondentų profilis pagal apskritis

Apskritis	Apklausta įmonių	
Alytaus	77	3,1%
Kauno	454	18,5%
Klaipėdos	309	12,6%
Marijampolės	69	2,8%
Panevėžio	163	6,6%
Šiaulių	206	8,4%
Tauragės	57	2,3%
Telšių	105	4,3%
Utenos	64	2,6%
Vilniaus	950	38,7%

Respondentų profilis pagal pagrindinės veiklos rūšį

Pagrindinės veiklos rūšis	Apklausta įmonių	
Administracinė ir aptarnavimo veikla	48	2,0%
Apdirbamoji gamyba	328	13,4%
Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	198	8,1%
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	652	26,6%
Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	24	1,0%
Finansinė ir draudimo veikla	17	0,7%
Informacija ir ryšiai	64	2,6%
Kasyba ir karjerų eksploatavimas	9	0,4%
Kita aptarnavimo veikla	48	2,0%
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	57	2,3%
Nekilnojamo turto operacijos	56	2,3%
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	143	5,8%
Statyba	343	14,0%
Švietimas	33	1,3%
Transportas ir saugojimas	243	9,9%
Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	21	0,9%
Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	1	0,04%
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	99	4,0%
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	70	2,9%

Respondentų profilis pagal sektorius ir darbuotojų skaičių

Apklausta	Žemės ūkis	Pramonė	Statyba	Paslaugos
iki 10 darbuotojų	73,7%	49,0%	56,6%	73,8%
10–49 darbuotojai	21,2%	32,7%	30,6%	21,3%
50–249 darbuotojai	4,0%	13,1%	10,2%	3,9%
250 ir daugiau darbuotojų	1,0%	5,2%	2,6%	1,0%

Darbdavių apklausa

2020 m. darbdavių apklausos metu surinkti duomenys, palyginti su 2019 m., rodo niūresnes praėjusių metų nuotaikas ir nuosaikesnį optimizmą dėl ateities. Apie dešimtadalis (9,8 proc.) apklaustų įmonių prognozuoja, kad 2021 m. turės mažinti darbuotojų skaičių, 17,7 proc. – mažinti investicijas į įrengimus ir technologijas, 5,4 proc. prognozuoja mažėsiantį vidutinį darbo užmokestį įmonėje.

Remiantis darbdavių apklausos duomenimis, beveik pusėje (45,76 proc.) įmonių 2020 m. sumažėjo **gamybos ir/ar paslaugų apimtys**, tuo metu didėjo – 12,9 proc. įmonių. Didžiausia dalis darbdavių, mažinusių gamybos ir paslaugų apimtį – paslaugų sektoriuje (49,6 proc.). Mažiausia dalis – taip pat paslaugų sektoriuje (9,8 proc.).

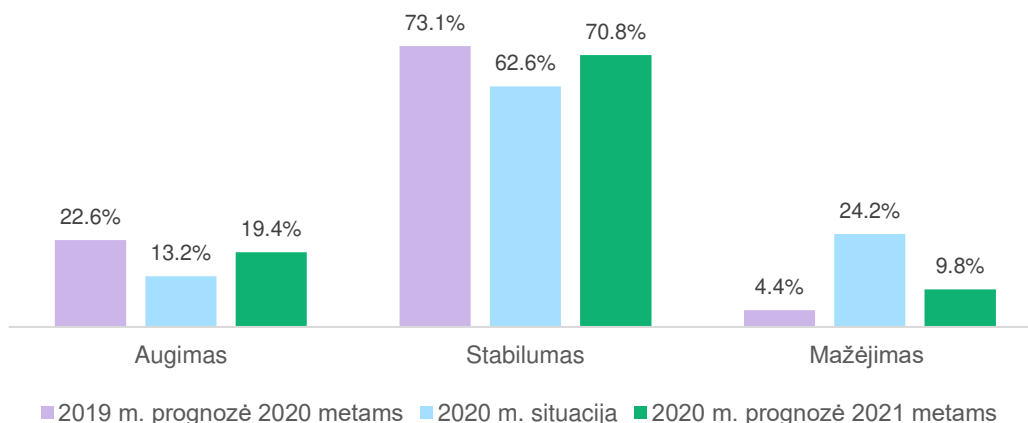
Pagal pagrindinės veiklos rūšį didžiausia gamybos ir/ar paslaugų apimtį sumažinusių darbdavių dalis – tarp meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veiklą vystančių įmonių (73,7 proc.) bei apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių įmonių (64,1 proc.).

Didžiausia gamybos ir paslaugų apimtį 2020 m. sumažinusių darbdavių dalis – tarp įmonių, samdančių iki 10 darbuotojų (48,6 proc.). Mažiausia dalis įmonių, kurie didino gamybos ir paslaugų apimtį – taip pat paslaugų sektoriuje (9,1 proc.).

Darbuotojų skaičius 2020 m. mažėjo 24,2 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių. Tuo tarpu 2019-ųjų pabaigoje išsakydami prognozes artėjantiems metams mažiau nei 5 proc. darbdavių (4,4 proc.) nurodė ketinantys mažinti darbuotojų skaičių įmonėje.

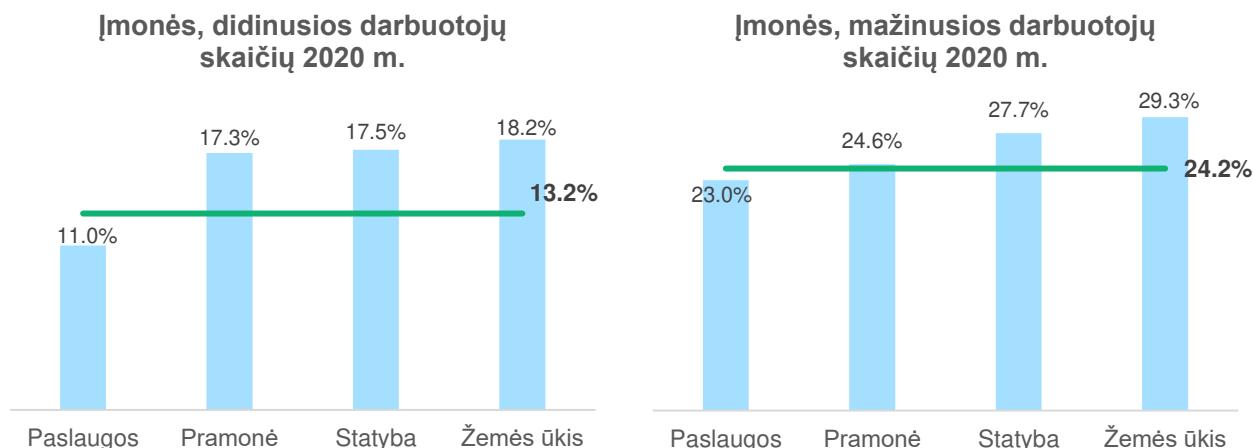
2019 m. apklausoje 22,6 proc. darbdavių išsakė ketinimus 2020 m. padidinti darbuotojų skaičių įmonėje. Remiantis šios apklausos duomenimis, darbuotojų skaičių didino 13,2 proc. įmonių.

Darbuotojų skaičiaus įmonėje kaita

Mažiausia įmonių dalis, 2020 m. didinusių darbuotojų skaičių – tarp paslaugų sektoriaus įmonių (11 proc.).

Darbuotojų skaičių mažiausiai didino darbdaviai, samdantys iki 10 darbuotojų: įmonių dalis, padidinsiu darbuotojų skaičių 2020 m., sudarė 9,4 proc. Palyginimui: trečdalis įmonių, samdančių daugiau nei 50 darbuotojų, jų skaičių 2019 m. padidino.

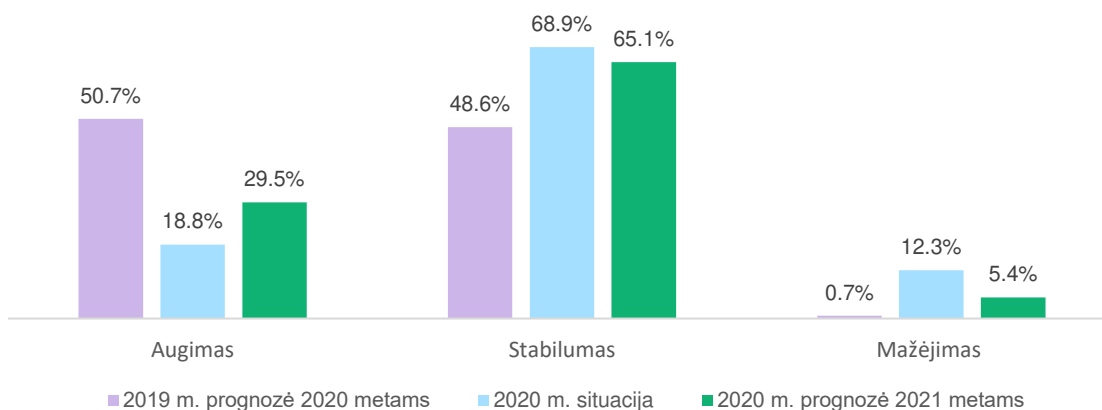

Pastebėtina, kad šių metų prognozės santūresnės: darbuotojų skaičių didinti planuoja 3,2 proc. punkto mažiau darbdavių, o mažinti ketina 5,4 proc. punkto daugiau darbdavių nei 2019 m. pabaigoje.

Besibaigiant 2019-iesiems daugiau nei pusė (50,7 proc.) darbdavių prognozavo **vidutinio darbo užmokesčio įmonėje** augimą 2020 m. Remiantis naujausios apklausos duomenimis, darbo užmokestį didinsiu įmonių dalis nesiekė penktadalio ir sudarė 18,8 proc.

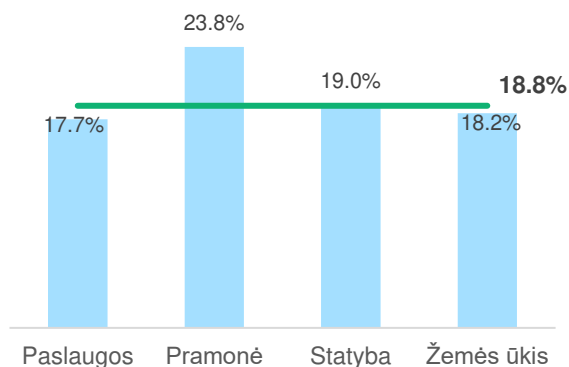
Didesnė nei prieš metus darbdavių prognozuota – įmonių, kuriose vidutinis darbo užmokestis mažėjo, dalis: darbo užmokestis mažėjo 12,3 proc. įmonių (darbdaviai prognozavo – 0,7 proc.).

Vidutinio darbo užmokesčio įmonėje kaita

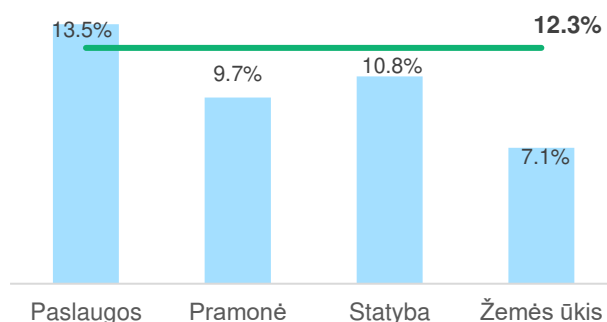

Didžiausia vidutinį darbo užmokestį didinsiu darbdavių dalis – pramonės sektoriuje. Tuo tarpu paslaugų sektoriuje fiksuota mažiausia darbdavių, didinsiu vidutinį darbo užmokestį įmonėje, dalis ir didžiausia – sumažinsiu. Šiame sektoriuje vidutinį darbo užmokestį daugiausia mažino administracinę ir aptarnavimo veiklą vykdančios įmonės (31,3 proc.), meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veiklą vystančios įmonės (24,6 proc.) bei apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiantys darbdaviai (20,2 proc.).

Darbdavių, didinusių vidutinį darbo užmokestį įmonėje 2020 m., dalis

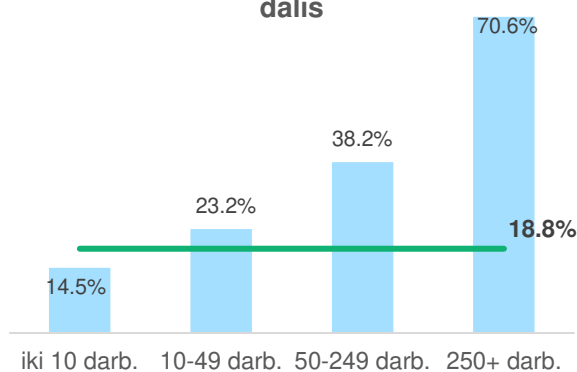

Darbdavių, mažinusių vidutinį darbo užmokestį įmonėje 2020 m., dalis

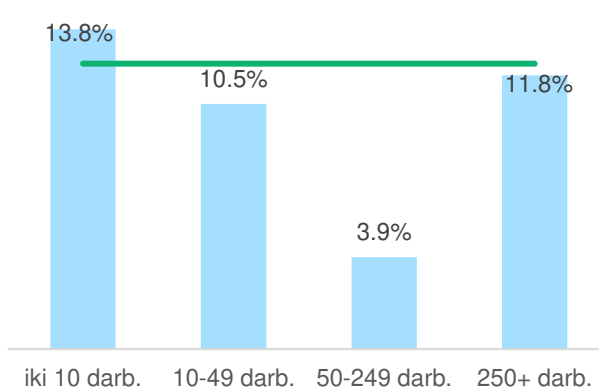

Lyginant įmones pagal darbuotojų skaičių, tarp mažų, iki 10 darbuotojų samdančių, įmonių daugiau darbdavių mažino vidutinį darbo užmokestį įmonėje 2020 m. Taip pat mažiau jų darbo užmokestį didino.

Darbdavių, didinusių vidutinį darbo užmokestį įmonėje 2020 m., dalis

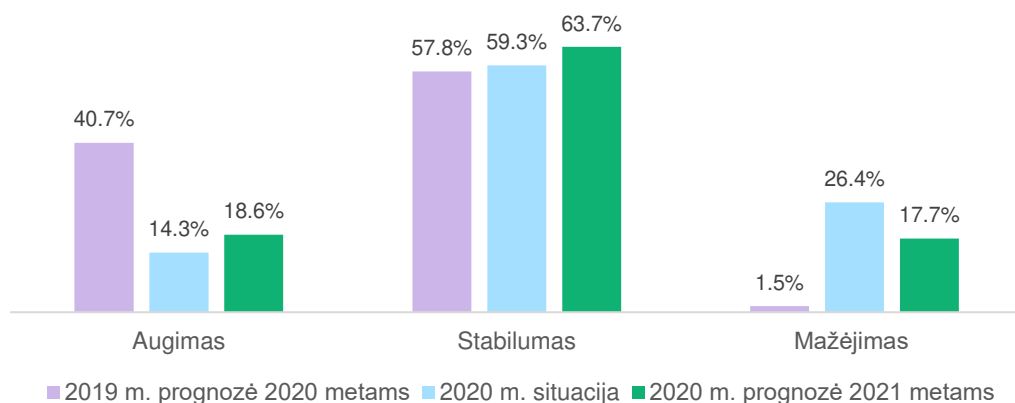
Darbdavių, mažinusių vidutinį darbo užmokestį įmonėje 2020 m., dalis

Šiais metais mažesnę darbdavių dalis nei pernai prognozuoja darbo užmokesčio augimą įmonėje (atitinkamai 50,7 proc. prognozuojant 2020 metams, 29,5 proc. – 2021 m.) ir didesnę dalis – vidutinio darbo užmokesčio mažėjimą (0,7 proc. – prognozuojant 2020 m., 5,4 proc. – 2021 m.).

2019 m. pabaigoje prognozuojant veiklą 2020-iesiems, 40,7 proc. darbdavių išsakė ketinimus didinti investicijas į įrengimus ir technologijas. Realiai 2020 m. tokias investicijas didino 14,3 proc. apklausoje dalyvavusių Lietuvos įmonių. Prognozuojant 2020 m. veiklą, mažinti tokio pobūdžio investicijas ketino 1,5 proc. įmonių; iš tikrųjų sumažino – 17,7 proc.

Investicijos į įrengimus ir technologijas

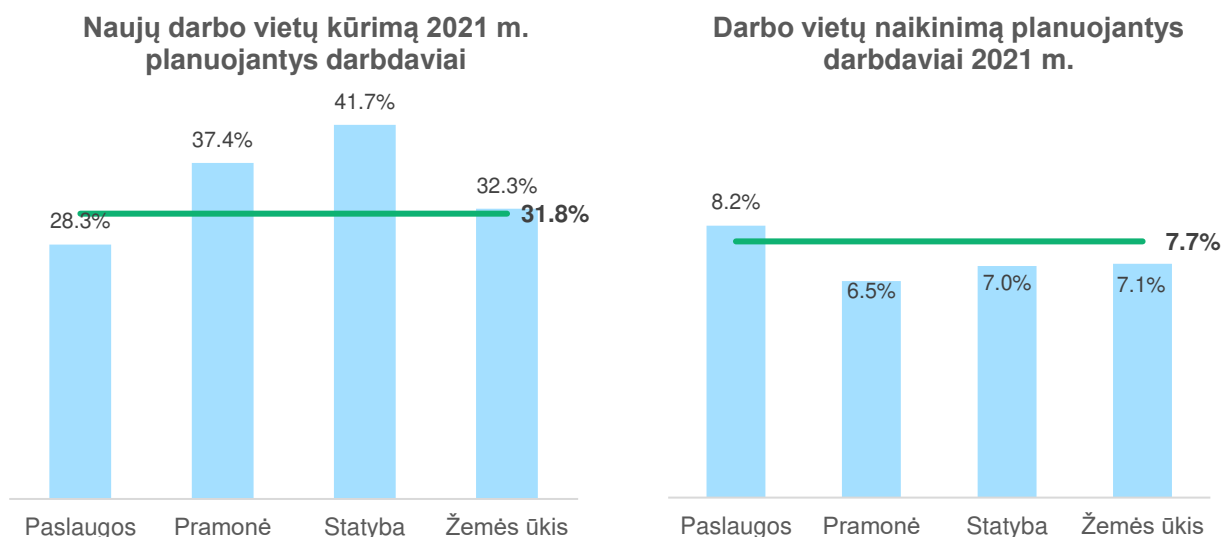

Palyginti su 2019 m. pabaigoje išsakytomis prognozėmis 2020-iesiems, pernai gerokai mažiau įmonių ketina didinti investicijas į įrengimus ir technologijas (40,7 proc. prognozuojant 2020 m., 18,6 proc. prognozuojant 2021 m.). Didesnė dalis ketina tokias investicijas mažinti (1,5 proc. – prognozuojant 2020 m., 17,7 proc. – prognozuojant 2021 m.).

Darbuotojų įmonėje kaita 2021 m.

Beveik trečdalis (31,8 proc.) apklausoje dalyvavusių darbdavių ketina sukurti naujų darbo vietų 2021 m., o darbo vietų panaikinti – 7,7 proc. darbdavių.

Didžiausia darbdavių, išsakiusių ketinimus sukurti naujų darbo vietų 2021 m., dalis – statybos sektoriuje (41,7 proc.), mažiausia – paslaugų (28,3 proc.). Didžiausia darbdavių, ketinančių panaikinti darbo vietų įmonėse, dalis – paslaugų sektoriuje (8,2 proc.), mažiausia – pramonės (6,5 proc.).

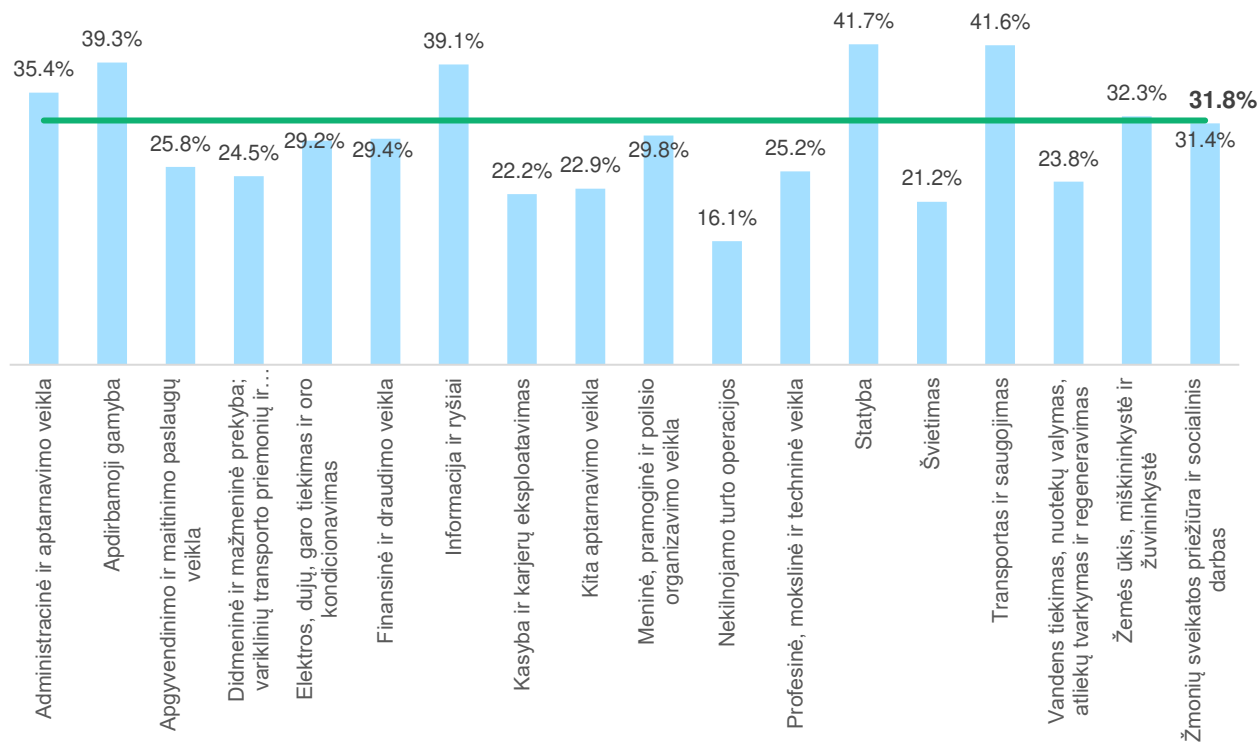

Pagal pagrindinės veiklos rūšį didžiausia dalis darbdavių, ketinančių kurti naujas darbo vietas 2021 m. – tarp statybos (41,7 proc.), transporto ir saugojimo (41,6 proc.), informacijos ir ryšių (39,1 proc.) veiklą vystančių įmonių.

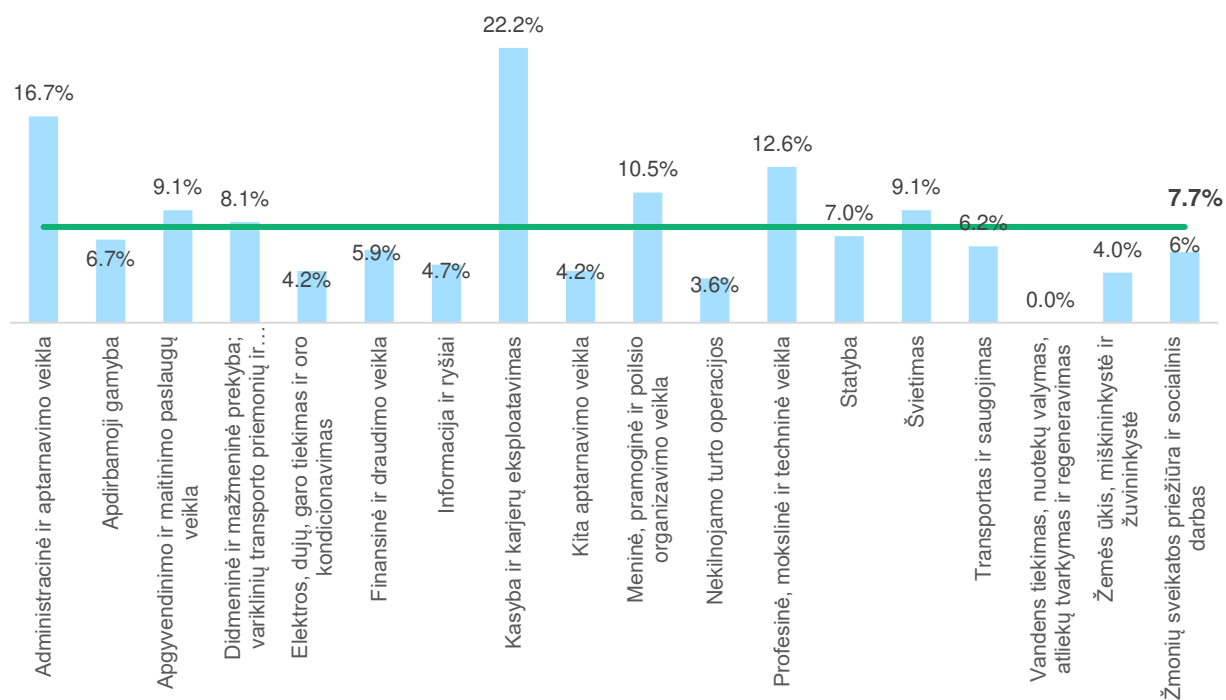
Darbo vietas naikinti 2021 m. planuojančių darbdavių dalis yra didžiausia tarp kasybos ir karjeros eksploatavimo (22,2 proc.) bei administracinę ir aptarnavimo (16,7 proc.) veiklą vykdančių įmonių.

Naikinti darbo vietų neketina vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veiklą vykdančios įmonės.

Naujų darbo vietų kūrimą 2021 m. planuojantys darbdaviai

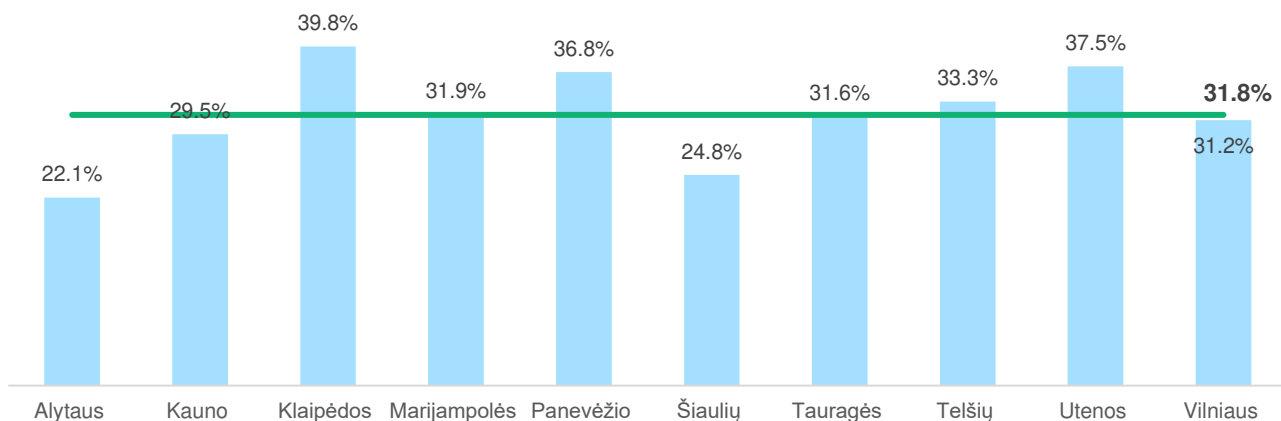
Darbo vietų naikinimą 2021 m. planuojantys darbdaviai

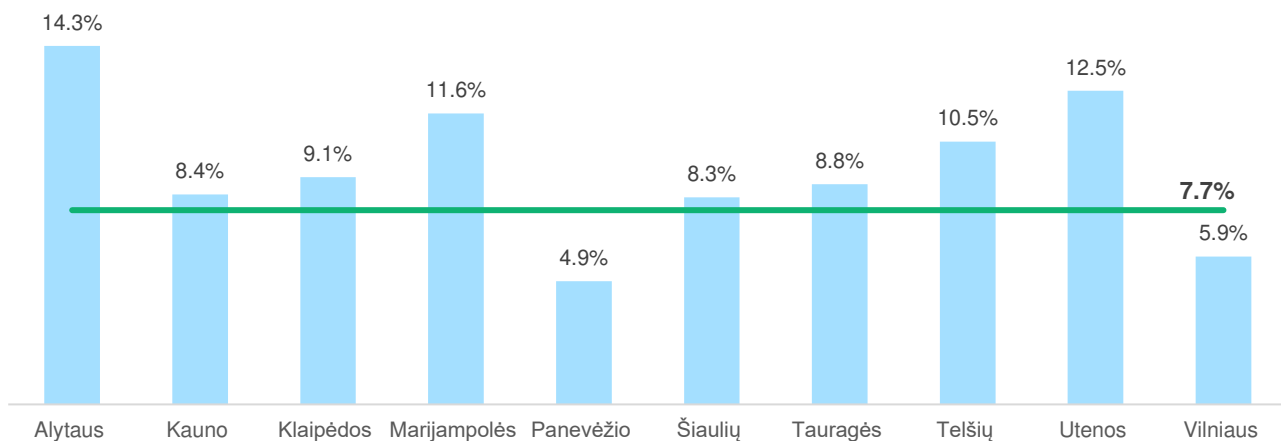
Didžiausia naujas darbo vietas ketinančių kurti darbdavių dalis – tarp Klaipėdos (39,8 proc.), Utenos (37,5 proc.) ir Panevėžio (36,8 proc.) apskrityse veiklą vykdančių įmonių. Mažiausia – tarp Alytaus (22,1 proc.) ir Šiaulių (24,8 proc.) apskrityse veikiančių įmonių.

Didžiausia darbdavių, ketinančių 2021 m. panaikinti dalį darbo vietų, dalis – tarp Alytaus apskrities įmonių (14,3 proc.), mažiausia – Panevėžio (4,9 proc.).

Naujų darbo vietų kūrimą 2021 m. planuojantys darbdaviai (pagal apskritis)

Darbo vietų panaikinimą 2021 m. planuojantys darbdaviai (pagal apskritis)

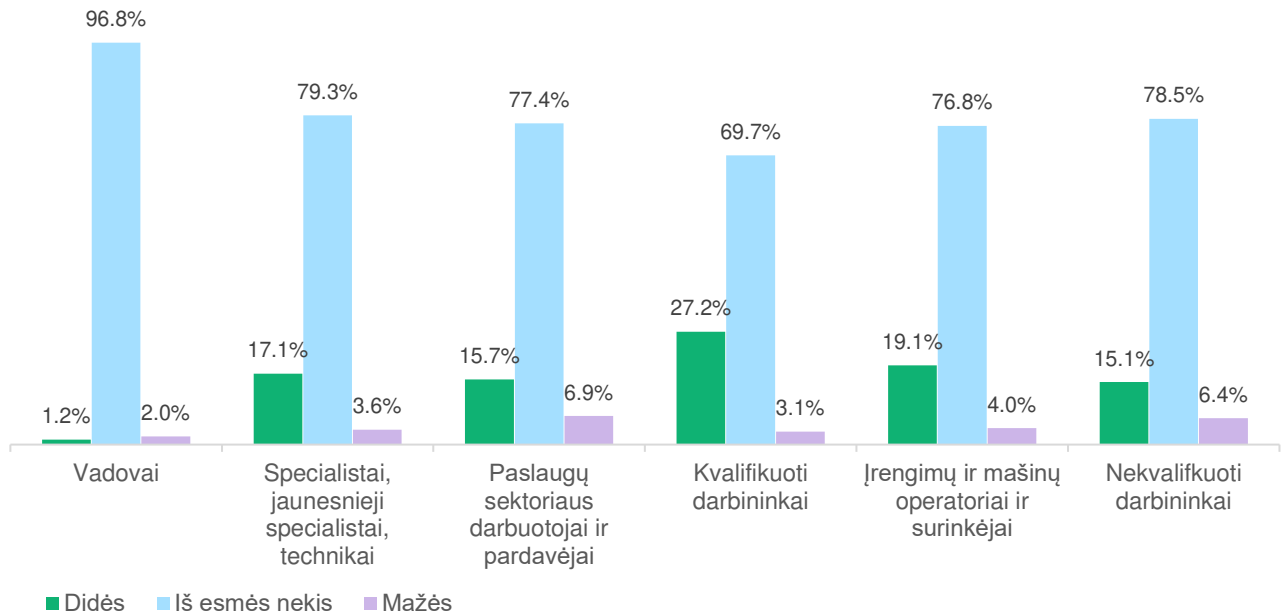

Darbdavių prognozuojama darbuotojų grupių įmonėje kaita

Remiantis darbdavių apklausos duomenimis, mažiausią darbuotojų skaičiaus dinamiką (darbuotojų skaičiaus didėjimą ir/ar mažėjimą) įmonėse darbdaviai prognozuoja vadovų grupėje, didžiausią – kvalifikuotų darbininkų grupėje.

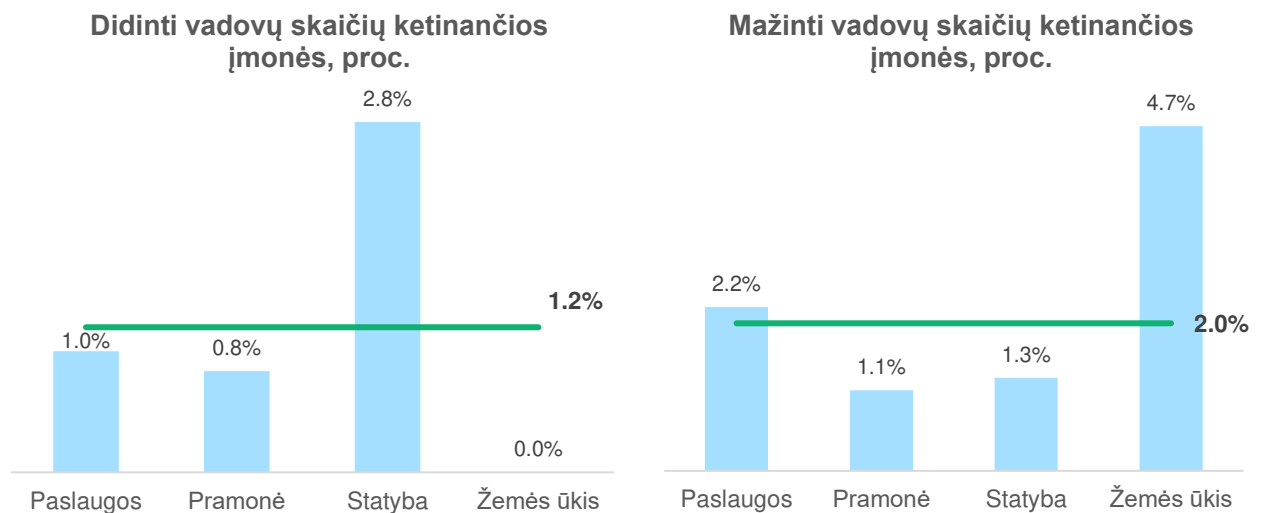

Darbdavių prognozuojama profesijų grupių skaičiaus įmonėse kaita

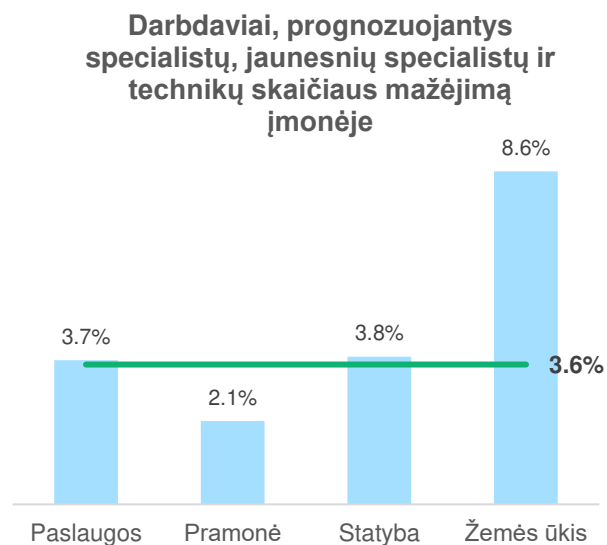
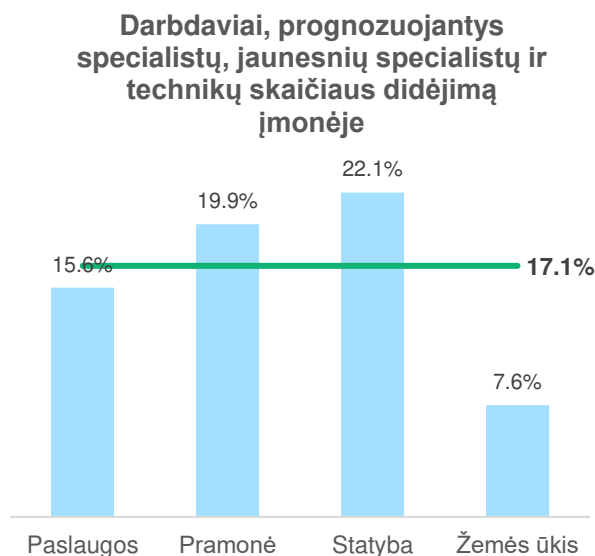
Didžioji dauguma (96,8 proc.) apklausoje dalyvavusių darbdavių prognozuoja, kad 2021 m. **vadovų** skaičius įmonėse iš esmės nesikeis.

Tuo tarpu vadovų skaičiaus augimą prognozuoja 1,2 proc. įmonių. Didžiausia dalis darbdavių, ketinančių padidinti vadovų skaičių – statybos sektoriuje. Mažinti vadovų skaičių 2021 m. ketina 2 proc. įmonių. Tarp sektorių didžiausia įmonių dalis, ketinančių mažinti vadovų skaičių – žemės ūkio sektoriuje.

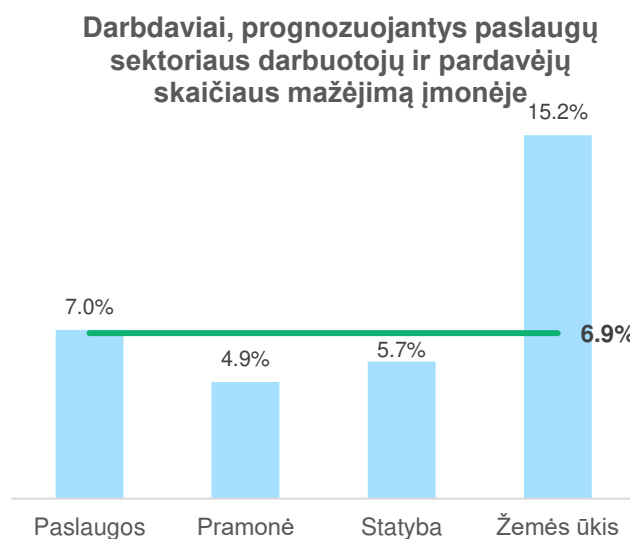
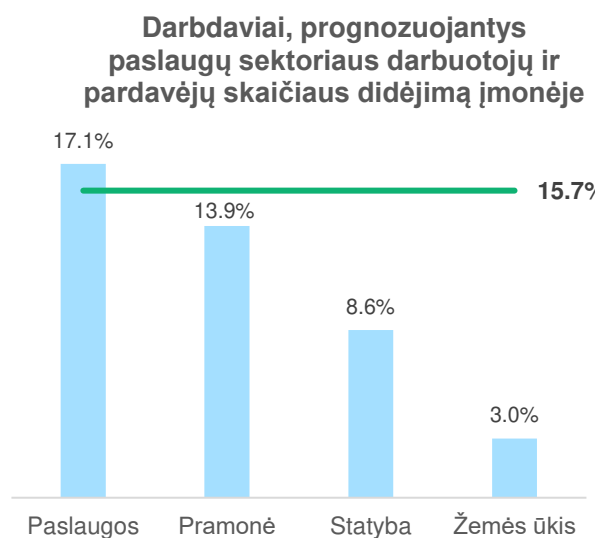

Nekintantį **specialistų, jaunesniųjų specialistų ir technikų** skaičių įmonėje prognozuoja keturi penktadaliai darbdavių (79,3 proc.). Ketinimus 2021 m. didinti tokių darbuotojų skaičių išsakė 17,1 proc. įmonių, mažinti – 3,6 proc.

Pagal sektorius didžiausia darbdavių, planuojančių daugiau samdyti specialistų, jaunesniųjų specialistų ir technikų, dalis – statybos sektoriuje (22,1 proc.). Didžiausia dalis, ketinančių mažinti tokius darbuotojus – žemės ūkio sektoriui priskiriamos įmonės.

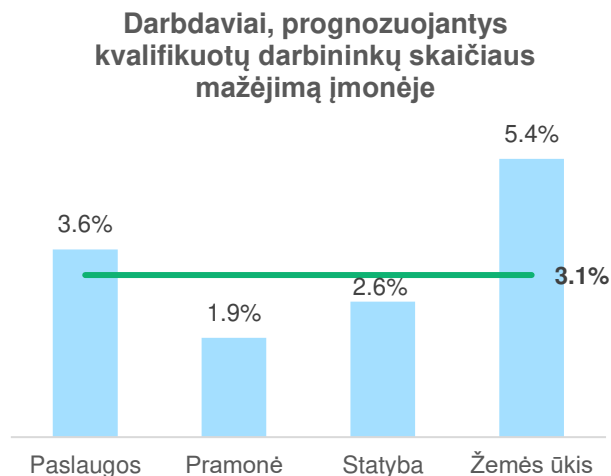
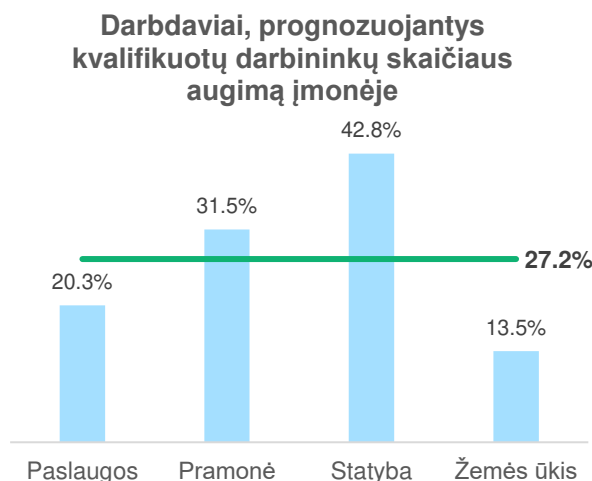
Paslaugų sektoriaus darbuotojų ir pardavėjų grupei priskiriamų darbuotojų skaičių 2021 m. ketina didinti 15,7 proc. įmonių, samdančių tokią darbo jėgą, mažinti – 6,9 proc. darbdavių.

Kvalifikuotų darbininkų skaičių 2021 m. ketina didinti 27,2 proc. įmonių, samdančių tokią darbo jėgą. Didžiausia darbdavių, planuojančių didinti kvalifikuotų darbininkų skaičių, dalis – statybos sektoriuje (42,8 proc.).

Pagal pagrindinės įmonės veiklos rūšį, kvalifikuotų darbininkų skaičių didinti daugiausia planuoja statybos (42,8 proc.), transporto ir saugojimo (35,6 proc.) bei apdirbamosios pramonės (33,3 proc.) įmonės.

Darbdavių dalis, ketinanti didinti kvalifikuotų darbininkų skaičių, viršija šalies vidurkį Klaipėdos (42,9 proc.), Panevėžio (31,2 proc.) ir Telšių (36,8 proc.) apskrityse. Mažiausia dalis darbdavių, planujančių didinti šiai grupei priskiriamų darbuotojų skaičių – Šiaulių apskrityje (15,5 proc.).

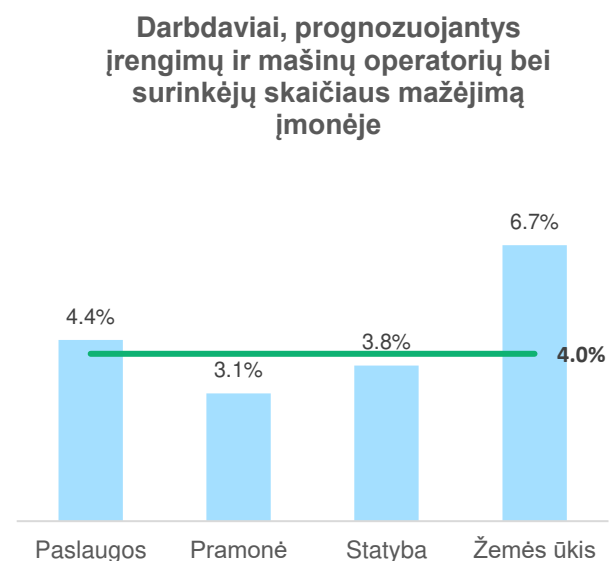
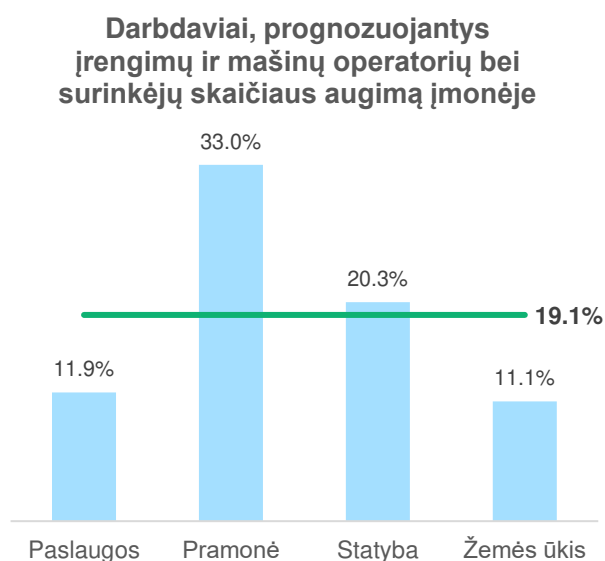
Kvalifikuotų darbininkų skaičių sumažinti įmonėse planuojama 3,1 proc. Pagal sektorius didžiausia tokių darbdavių dalis – žemės ūkyje.

Pagal pagrindinės veiklos rūšį, kvalifikuotų darbininkų skaičių mažinti daugiausia ketina švietimo paslaugas teikiančių bei administracinę ir aptarnavimo veiklą vystančių darbdavių (kvalifikuotų darbininkų skaičių mažinti ketina apie dešimtadalis tokių įmonių – atitinkamai 12,5 proc. ir 12 proc.).

Didžiausia darbdavių dalis, ketinanti mažinti kvalifikuotų darbininkų skaičių – tarp Utenos ir Marijampolės apskrityse veikiančių įmonių (atitinkamai 7,1 proc. ir 5,7 proc.). Telšių apskrityje veikiančios įmonės mažinti kvalifikuotų darbininkų skaičiaus neplanuoja.

Įrengimų ir mašinų operatorių bei surinkėjų grupei priskiriamų darbininkų skaičių didinti norima 19,1 proc. įmonių. Iš jų daugiausia – pramonės sektoriuje. Tokių darbininkų skaičių ketina didinti daugiau nei trečdalis apdirbamosios pramonės įmonių (36,2 proc.), beveik ketvirtadalis vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo įmonių (23,1 proc.).

Paslaugų sektoriuje didinti tokių darbuotojų skaičių įmonėje planuoja penktadalis (20,6 proc.) transporto ir saugojimo paslaugas teikiančių įmonių.

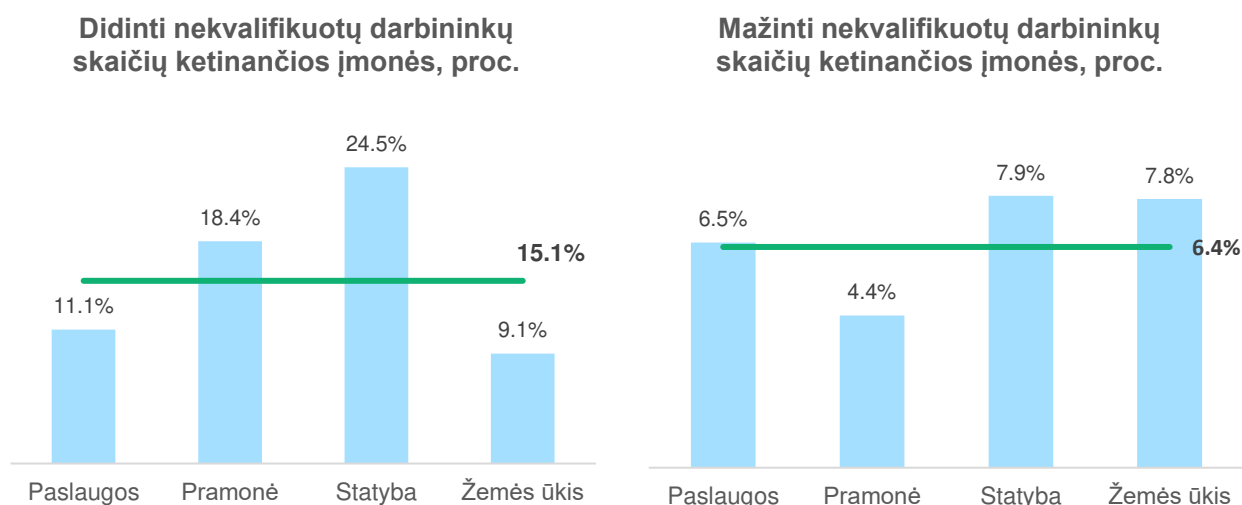
Pagal apskritis didžiausia darbdavių, planuojančių didinti šiai grupei priskiriamų darbuotojų skaičių, dalis – tarp Tauragės ir Klaipėdos apskrityse veikiančių įmonių (atitinkamai 33,3 proc. ir 27,8 proc.).

Įrengimų ir mašinų operatorių bei surinkėjų grupei priskiriamų darbuotojų skaičių mažinti 2021 m. ketina 4 proc. įmonių. Iš jų didžiausia dalis – žemės ūkio sektoriuje.

Darbdavių, planuojančių mažinti šiai grupei priskiriamų darbuotojų skaičių, didžiausia dalis – tarp Marijampolės ir Vilniaus apskrityse veikiančių įmonių (atitinkamai 5,3 proc. ir 5,5 proc.).

Nekvalifikuotų darbininkų skaičiaus augimą įmonėse prognozuoja 15,1 proc. darbdavių, mažėjimą – 6,4 proc. Didžiausia dalis įmonių, ketinančių didinti nekvalifikuotos darbo jėgos skaičių – statybos sektoriuje.

Pagal apskritis didžiausia darbdavių, planuojančių padidinti nekvalifikuotų darbininkų skaičių įmonėse, dalis – tarp Klaipėdos ir Marijampolės apskrityse veikiančių įmonių (atitinkamai 25,3 proc. ir 22,6 proc.).

Didžiausia dalis darbdavių, ketinančių mažinti nekvalifikuotų darbininkų skaičių – statybos ir žemės ūkio sektoriuje.

Pagal apskritis didžiausia darbdavių, planuojančių sumažinti nekvalifikuotų darbininkų skaičių įmonėse, dalis – tarp Marijampolės ir Vilniaus apskrityse veikiančių įmonių (atitinkamai 9,7 proc. ir 9,2 proc.).

Darbdavių prognozuojama profesijų grupių įmonėje kaita

Apklausoje dalyvavusių darbdavių nuomone, 2021 m. daugiausia didės šių profesijų grupių darbuotojų poreikis įmonėse:

Pagrindinė grupė	Profesijų grupė
Vadovai	<ul style="list-style-type: none"> • Pardavimo ir rinkodaros vadovai • Statybos vadovai • Gamybos vadovai
Specialistai Jaunesnieji specialistai Technikai Tarnautojai	<ul style="list-style-type: none"> • Pardavimo atstovai • Administravimo ir vykdomieji sekretoriai • Gamybos darbų meistrai ir brigadininkai • Apskaitos ir buhalterijos tarnautojai • Kitur nepriskirti inžinerijos specialistai • Reklamos ir rinkodaros specialistai • Statybos darbų meistrai ir brigadininkai • Elektros inžinieriai • Elektros inžinerijos technikai • Mechanikos inžinieriai

	<ul style="list-style-type: none"> • Buhalteriai • Statybos inžinieriai • Technologijų ir gamybos inžinieriai • Mechanikos inžinerijos technikai
Paslaugų sektoriaus darbuotojai ir pardavėjai	<ul style="list-style-type: none"> • Padavėjai • Virėjai • Parduotuvių pardavėjai • Barmenai • Asmens sveikatos priežiūros padėjėjai
Kvalifikuoti žemės, miškų ir žuvininkystės ūkio darbuotojai Kvalifikuoti darbininkai įrengimų ir mašinų operatoriai bei surinkėjai	<ul style="list-style-type: none"> • Statybininkai • Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojai • Variklių transporto priemonių mechanikai ir taisytojai • Suvirintojai • Elektromechanikai ir elektromonteriai • Kitur nepriskirti statybininkai montuotojai ir giminiškų profesijų darbininkai • Dailidės ir staliai • Medienos apdirbimo įrenginių operatoriai • Lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojai • Metalų apdirbimo staklių derintojai ir operatoriai • Žemės darbų ir panašių mašinų operatoriai • Betonuotojai, betono apdailininkai ir giminiškų profesijų darbininkai • Kepėjai ir konditeriai • Elektroninės įrangos mechanikai ir taisytojai • Dažytojai ir giminiškų profesijų darbininkai • Baldžiai ir giminiškų profesijų darbininkai • Metalinių konstrukcijų ruošėjai ir montuotojai

Darbdaviams atsakant į klausimą, kokių profesijų poreikis įmonėje 2020 m. mažės, dauguma įvardijo:

- Administravimo ir vykdomuosius sekretorius;
- Apskaitos ir buhalterijos tarnautojus.

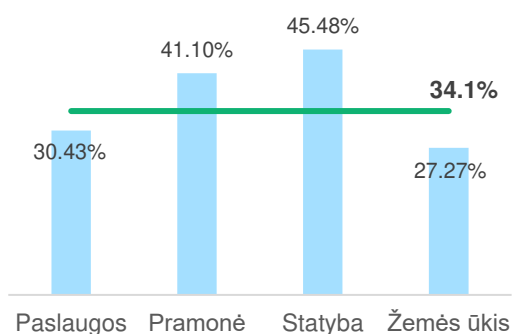
Darbuotojų trūkumas

Daugiau nei trečdalis (34,1 proc.) apklaustų šalies darbdavių 2020 m. susidūrė su darbuotojų trūkumu. Pramonės ir statybos sektoriuose veikiančių įmonių skaičius, negalėjusių rasti tinkamų darbuotojų arba susidūrusių su sunkumais jų ieškant, viršija šalies vidurkį.

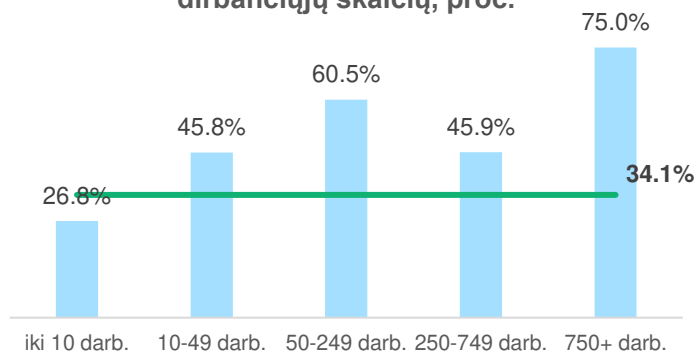
Palyginimui: 2019 m. apklausoje 53 proc. darbdavių įvardijo susidūrę su darbuotojų trūkumu.

Darbuotojų trūkumo problema aktualesnė didelėms įmonėms: 59,6 proc. įmonių, kuriose dirba daugiau nei 50 darbuotojų, 2020 m. susidūrė su sunkumais ieškant tinkamų darbuotojų. Su sunkumais ieškant tinkamų darbuotojų susidūrė 75 proc. įmonių, kuriose dirba 750 ir daugiau darbuotojų.

Įmonių, 2020 m. susidūrusių su darbuotojų trūkumu, skaičius pagal sektorius, proc.

Įmonių, 2020 m. susidūrusių su darbuotojų trūkumu, skaičius pagal dirbančiųjų skaičių, proc.

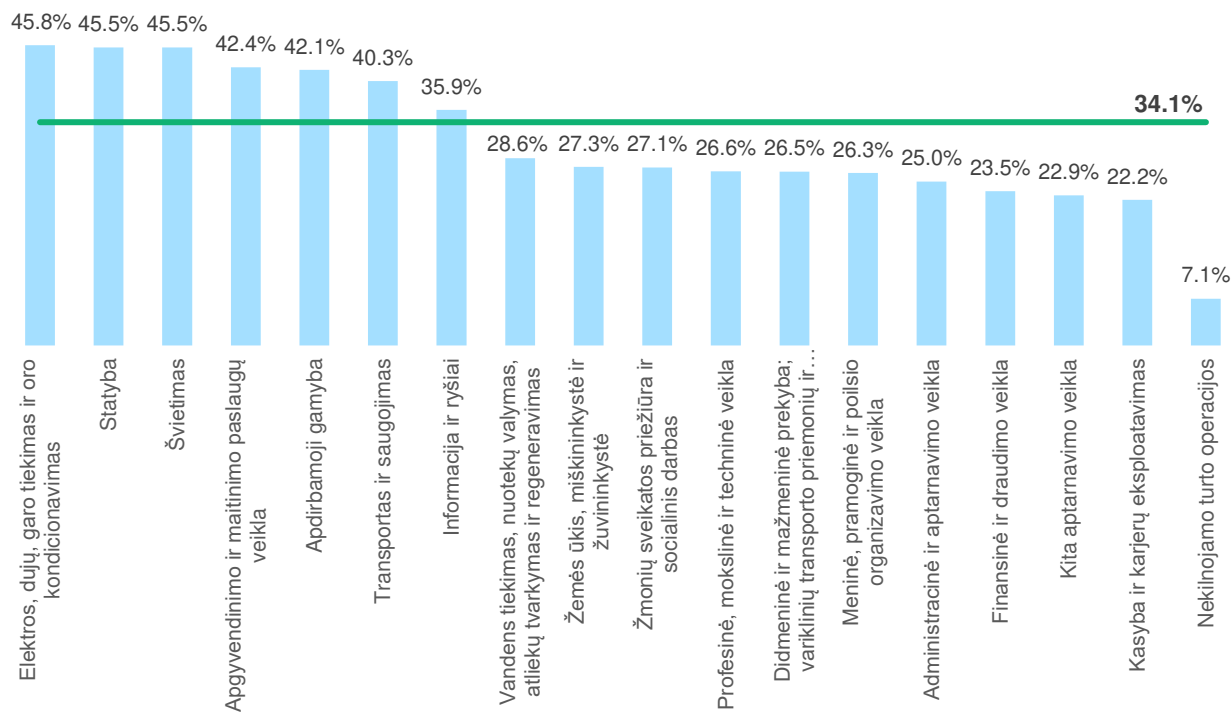

Pagal įmonių pagrindinės veiklos rūšis darbuotojų trūkumo problema aktualiausia:

- *Pramonės sektoriuje:* elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo veiklą vystančioms ir apdirbamosios pramonės įmonėms;
- *Statybos sektoriuje;*
- *Paslaugų sektoriuje:* švietimo, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, transporto ir saugojimo, informacijos ir ryšių veiklą vystančiose įmonėse.

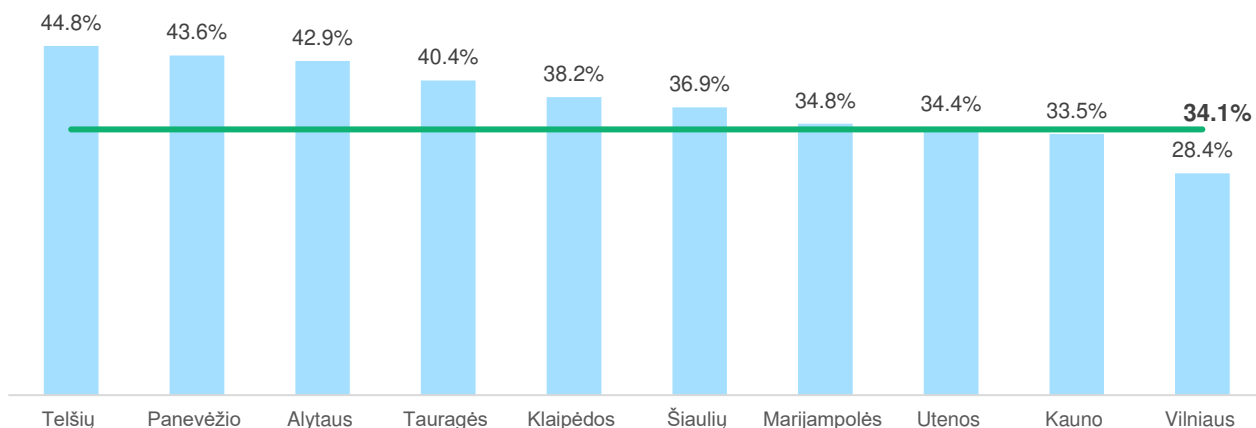
Darbuotojų trūkumo problema mažiausiai aktuali nekilnojamo turto operacijų veiklą vystantiems darbdaviams.

Įmonių, 2020 m. susidūrusių su darbuotojų trūkumu, skaičius pagal pagrindinės veiklos rūšį, proc.

Vilniaus ir Kauno apskričių įmonių darbdavių, 2020 m. susidūrusių su darbuotojų trūkumu, dalis mažesnė nei šalies vidurkis. Daugiausia įmonių, apklausoje įvardijusių, jog patiria sunkumų ieškant ir pritraukiant tinkamus darbuotojus – Telšių, Panevėžio ir Alytaus apskrityse.

Įmonių, 2020 m. susidūrusių su darbuotojų trūkumu, skaičius apskrityse, proc.

Darbdavių apklausos metu daugiausia įmonių įvardijo, jog 2020 m. susidūrė su sunkumais ieškant ir įdarbinant **šių profesijų grupių darbuotojus**:

- Virėjus;
- Sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojus;
- Variklinių transporto priemonių mechanikus ir taisytojus;
- Parduotuvių pardavėjus;
- Statybininkus;
- Pardavimo atstovus (vadybininkus);
- Suvirintojus;
- Reklamos ir rinkodaros specialistus;
- Padavėjus;
- Vandentiekininkus ir vamzdynų montuotojus;
- Pastatų ir kitokius elektrikus;
- Elektromechanikus ir elektromonterius;
- Apskaitos ir buhalterijos tarnautojus;
- Dailides ir stalius;
- Kepėjus ir konditerius;
- Lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojus;
- Žemės darbų ir panašių mašinų operatorius;
- Medienos apdirbimo įrenginių operatorius;
- Judamųjų žemės ir miškų ūkio įrenginių operatorius;
- Betonuotojus, betono apdailininkus ir giminiškų profesijų darbininkus;
- Barmenus;
- Tinkuotojus;
- Baldžius ir giminiškų profesijų darbininkus;
- Metalinių konstrukcijų ruošėjus ir montuotojus;
- Metalų apdirbimo staklių derintojus ir operatorius.

Pagrindinėmis priežastimis, sąlygojančiomis sunkumus susirasti tinkamų darbuotojų, darbdaviai įvardijo nepakankamą darbo ieškančių asmenų kvalifikaciją (42,9 proc.) ir motyvacijos stoką (26,3 proc.).

Pastebėtina, kad 2020 m. vykusioje apklausoje gerokai daugiau darbdavių įvardijo darbo ieškančių asmenų kvalifikacijos problemą.

Darbuotojų trūkumą sąlygojusios priežastys, proc.

* Nepalanki demografinė situacija įmonės veikimo teritorijoje – mažėja gyventojų, mažėja jaunimo dalis ir pan.

** Nepatraukli įmonės veikimo teritorija – prastas susisiekimas, nesutvarkyta infrastruktūra, nepalankios sąlygos šeimoms su mokyklinio amžiaus vaikais ir pan.)

Pasinaudodami galimybe papildyti atsakymų variantus, 0,9 proc. darbdavių problema įvardijo demotyvuojančias darbo paieškos išmokas.

Kiti darbdavių tikslinti ir papildyti atsakymai dėl darbuotojų trūkumą sąlygojusių priežasčių:

- Riboti verslo pajėgumai mokėti patrauklesnį atlyginimą;
- Ribotas sezoninio darbo patrauklumas;
- Jaunimui nepatraukli profesija;
- Darbo rinkoje visiems nepatraukli profesija (pvz., baimė dirbti duobkasiu);
- Švietimo sistemos nepakankamas dėmesys inžineriniams mokslams (pvz., „Bloga švietimo sistema: rengiama 80 proc. administracinių specialybių ir 20 proc. inžinerinių. Visi CV siunčiantys bedarbiai – baigę administravimą, teisę ir vadybą, t. y. neturi tikros specialybės.“).

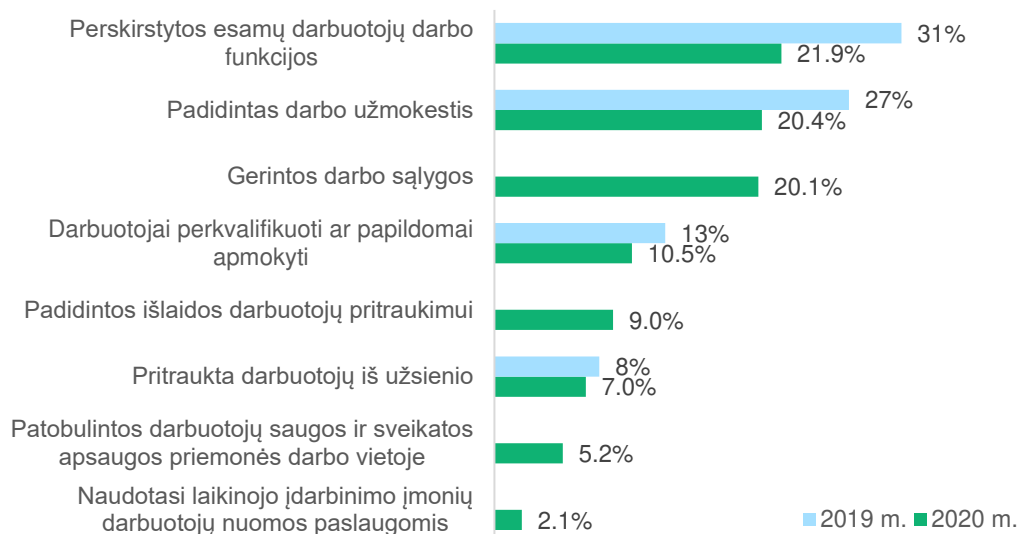
Sprendamos darbuotojų trūkumo klausimus, penktadalis įmonių, susidūrusių su darbuotojų pritraukimo problema, perskirstė esamų darbuotojų atliekamas funkcijas (21,9 proc.), didino darbo užmokestį (20,4 proc.), gerino darbo sąlygas (20,1 proc.).

9 proc. darbdavių 2020 m. didino išlaidas darbuotojams pritraukti, 5,2 proc. – gerino/didino darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos priemones darbo vietoje.

Pasinaudodami galimybe papildyti atsakymų variantus, 0,9 proc. darbdavių nurodė šios problemos sprendimą patikėję Užimtumo tarnybai, 0,4 proc. – samdė reikiamos kvalifikacijos neturinčius kandidatus ir investavo į jų apmokymą įmonėje.

Įmonių taikyti veiksmai darbuotojų trūkumui spręsti

Taip pat nurodyti ir kiti, papildantys pateiktus atsakymų variantus būdai, kuriuos darbdaviai taikė darbuotojų trūkumui šalinti.

1) Naujų darbo jėgos šaltinių paieškos:

- Darbuotojų paieška tarp studentų ir profesinio mokymo ugdymo įstaigose;
- Riboto darbingumo asmenų įdarbinimas;
- Darbuotojų paieška aplinkiniuose Lietuvos rajonuose;
- Bendradarbiavimas su įdarbinimo įmonėmis Ukrainoje ir Latvijoje;
- Konkurentų įmonėse dirbančių specialistų „persiviliojimas“.

2) Darbo sąlygų gerinimas:

- Darbo grafikų korekcijos;
- Maitinimo įmonėje organizavimas;
- Darbuotojų aprūpinimas vitaminais;
- Darbuotojų aprūpinimas automobiliais;
- Darbuotojų atsivežimo į darbo vietą iš kitų rajonų ar nutolusių teritorijų organizavimas;
- Darbuotojų aprūpinimas gyvenamuoju plotu.

3) Reikalavimų kandidatams korekcijos:

- Reikalavimų darbo patirčiai mažinimas;
- Kvalifikacijos neturinčių kandidatų apmokymas įmonėse (*paminėtas aukščiau*).

4) Kita:

- Paslaugų kontraktavimas (subrangovai, paslaugų pirkimas ir pan.);
- Technologijų diegimas (naujos sandėlio valdymo sistemos).

5) Neišspręsta problema:

- Panaikintos darbo vietos atsisakant dalies veiklų;
- Atsisakyta plėtros planų;
- Krūvis paskirstytas esantiems darbuotojams;
- „Darbuotojų vis dar ieškoma“ ar „laukiama, kol atsiras tinkamas darbuotojas“.

Darbdavių apklausa rodo, kad su darbuotojų trūkumu susidūrusios įmonės labiau linkusios investuoti į **darbuotojų mokymus ir kvalifikacijos kėlimą**. 53,9 proc. darbdavių, 2020 m. susidūrusių su sunkumais ieškant ir pritraukiant darbuotojus, ketina investuoti į darbuotojų mokymus 2021 m. Palyginimui: tarp įmonių, nesusidūrusių su tokiais sunkumais, į darbuotojų mokymus ir kvalifikacijos kėlimą 2021 m. ketina investuoti 23,4 proc.

Darbuotojų mokymas

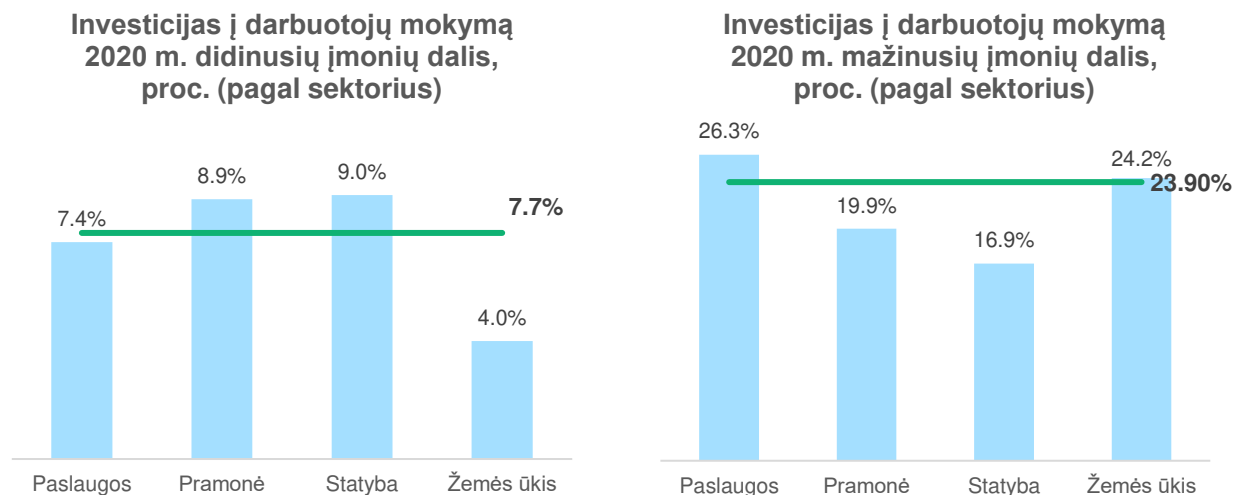
Investavimas į darbuotojų mokymus ir kvalifikacijos kėlimą 2020 m.

Užimtumo tarnybos atliekamos kasmetinės darbdavių apklausos duomenys rodo, kad beveik ketvirtadalis (23,9 proc.) Lietuvos įmonių 2020 m. sumažino planuotas investicijas į savo darbuotojų mokymus ir kvalifikacijos kėlimą/atnaujinimą. Darbdavių, sumažinusių investicijas į darbuotojų mokymą 2020 m. skaičius 3 kartus didesnis nei tokias investicijas padidinusių.

Darbdavių, kurie šiais metais daugiau skyrė lėšų darbuotojų mokymams, dalis nesiekia nė dešimtadalio (7,7 proc.). Palyginimui: investicijas į įrengimus ir technologijas šiais metais didino 14,7 proc. apklausoje dalyvavusių Lietuvos darbdavių.

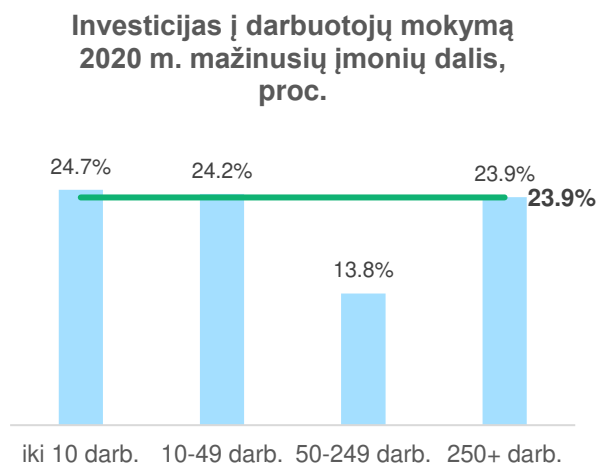
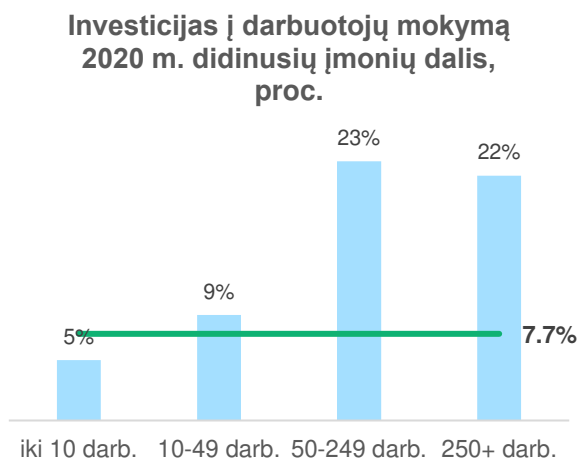
Didžiausia darbdavių, šiais metais didinusių lėšas darbuotojų reikiamos kvalifikacijos kėlimui ir atnaujinimui bei mokymams, dalis – tarp statybos ir pramonės sektoriuose veikiančiuose įmonių.

Didžiausia darbdavių, sumažinusių planuotas išlaidas darbuotojų mokymui, dalis – paslaugų sektoriuje (26,3 proc.). Mažiausia – statybos ir pramonės sektoriuose (atitinkamai 16,9 proc. ir 19,9 proc.).

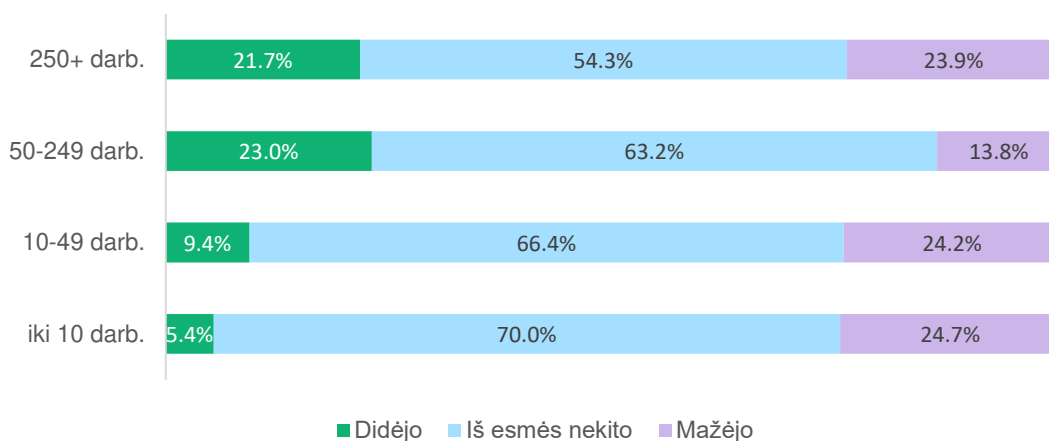

Tarp šiais metais nepakitusių investicijų į darbuotojų mokymą lygį išlaikiusių arba jį padidinusių darbdavių didesnę dalį sudaro įmonės, kuriose dirba daugiau nei 50 darbuotojų: 22,7 proc. tokių įmonių (50+ darbuotojų) didino investicijas į darbuotojų mokymus. Palyginimui: tokio pobūdžio investicijas didino 6,4 proc. įmonių, kuriose darbuotojų skaičius nesiekia 50.

Investicijas į darbuotojų mokymus 2020 m. sumažino 24,6 proc. įmonių, kuriose dirba iki 50 darbuotojų, ir 16,2 proc. įmonių, kuriose darbuotojų skaičius viršija 50.

Investicijos į darbuotojų mokymą ir kvalifikacijos kėlimą 2020 m.

Ketiniai investuoti į darbuotojų mokymus ir kvalifikacijos kėlimą 2021 m.

Į darbuotojų mokymus ir kvalifikacijos kėlimą/atnaujinimą 2021 m. ketina investuoti trečdalis Lietuvos darbdavių (33,8 proc.). Iš jų 37,6 proc. ketina didinti investicijas į darbuotojų mokymus ir kvalifikacijos kėlimą, atnaujinimą ar išlaikymą, 8,3 proc. – mažinti.

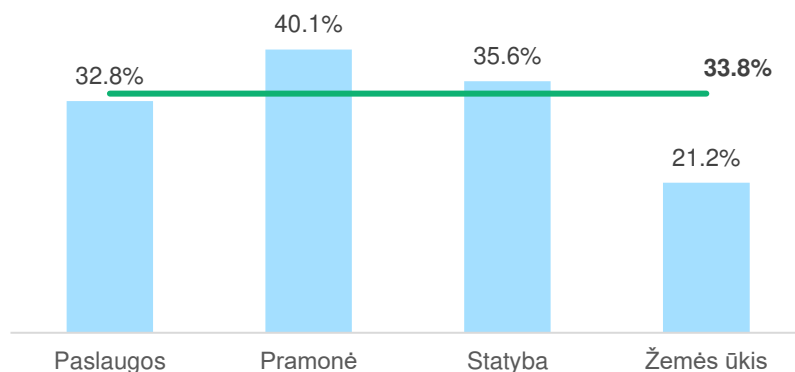
Daugiausia įmonių, planuojančių investuoti į darbuotojų mokymus 2021 m. – pramonės sektoriuje (40,1 proc.), mažiausia – žemės ūkyje (21,2 proc.).

Didžiausia ketinančių investuoti į darbuotojų mokymą darbdavių dalis sektoriuose pagal pagrindinę veiklą:

- *Pramonės sektoriuje*: vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veiklą vykdančios įmonės (47,6 proc. nurodė artėjančiais metais investuosiantys į darbuotojų mokymus ir kvalifikaciją);
- *Statybos sektoriuje*: trečdalis (35,6 proc.) darbdavių nusiteikę investuoti į darbuotojų mokymą ir kvalifikacijos kėlimą/atnaujinimą;
- *Paslaugų sektoriuje*: švietimo įmonės (63,6 proc.), profesinę, mokslinę ir techninę veiklą vystančios įmonės (62,9 proc.), finansinę ir draudimo veiklą vykdančios įmonės (52,9 proc.), žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo paslaugas teikiančios įmonės (52,9 proc.).

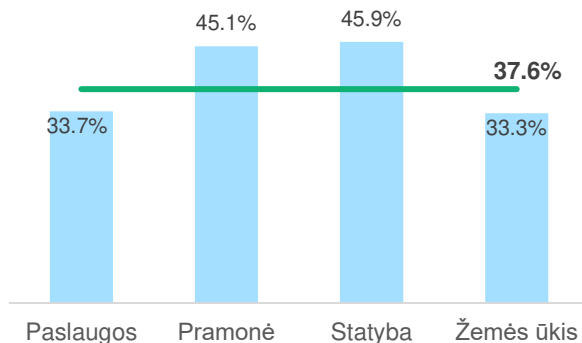
Paslaugų sektoriuje mažiausia darbdavių, ketinančių investuoti į darbuotojų mokymą 2021 m., dalis – tarp apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių įmonių (18,2 proc. darbdavių planuoja skirti lėšų darbuotojų mokymas), didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto veiklas vystančių įmonių (23,2 proc.), nekilnojamo turto operacijomis užsiimančių įmonių (22,2 proc.).

Įmonių, ketinančių 2021 m. investuoti į darbuotojų mokymą, dalis, proc. (pagal veiklos sektorius)

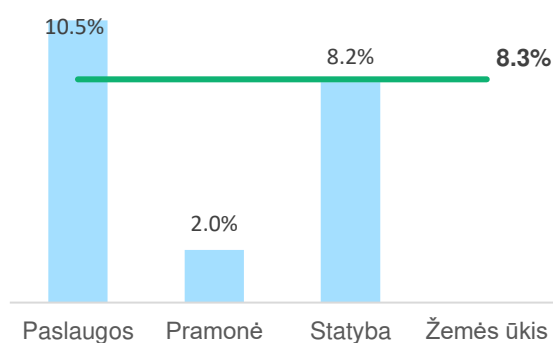

Didžiausia įmonių, ketinančių 2021 m. padidinti lėšas darbuotojų mokymams, dalis – tarp statybos ir pramonės sektoriuose veikiančių įmonių. Tuo tarpu didžiausia darbdavių dalis, planuojančių sumažinti lėšas darbuotojų mokymui ir kvalifikacijai – paslaugų įmonėse.

Įmonių, ketinančių didinti darbuotojų mokymui skiriamas lėšas, dalis, proc. (pagal sektorius)

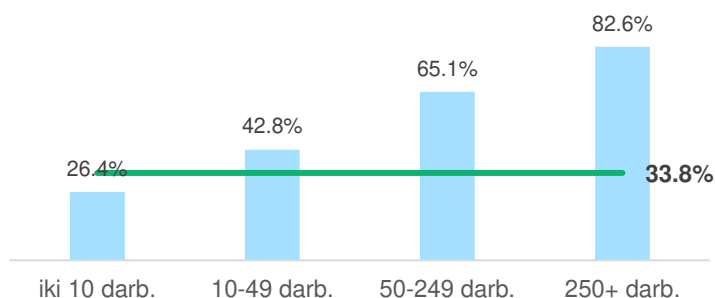

Įmonių, ketinančių 2021 m. mažinti darbuotojų mokymui skiriamas lėšas, dalis, proc. (pagal sektorius)

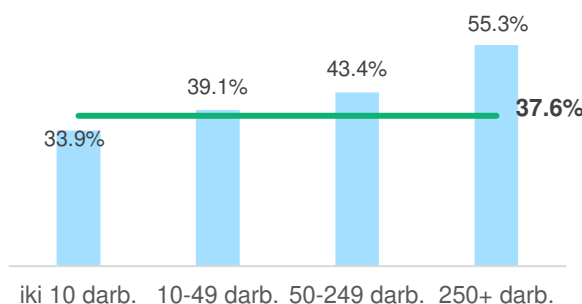
Daugiau darbuotojų turinčios įmonės labiau nusiteikusios investuoti į darbuotojų mokymus. 2021 m. į darbuotojų mokymus ir kvalifikacijos kėlimą/atnaujinimą ketina investuoti 85,6 proc. įmonių, kuriose dirba daugiau nei 250 darbuotojų, ir 65,1 proc. – įdarbinusių nuo 50 iki 249 darbuotojų.

Įmonės, ketinančios 2021 m. investuoti į darbuotojų mokymą

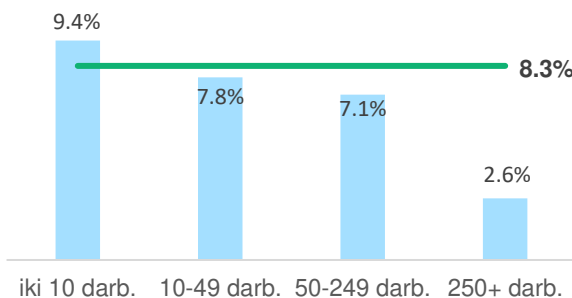

Daugiau nei pusė (55,3 proc.) į darbuotojų mokymus investuoti ketinančių įmonių, kuriose dirba per 250 darbuotojų, ketina tokias investicijas didinti 2021 m., 2,6 proc. – mažinti. Dešimtadalis mažų įmonių (iki 10 darbuotojų) investicijas į darbuotojų mokymą ateinančiais metais mažins (9,4 proc.).

Įmonių, ketinančių 2021 m. didinti darbuotojų mokymui skiriamas lėšas, dalis, proc. (pagal darbuotojų skaičių)

Įmonių, ketinančių 2021 m. mažinti darbuotojų mokymui skiriamas lėšas, dalis, proc. (pagal darbuotojų skaičių)

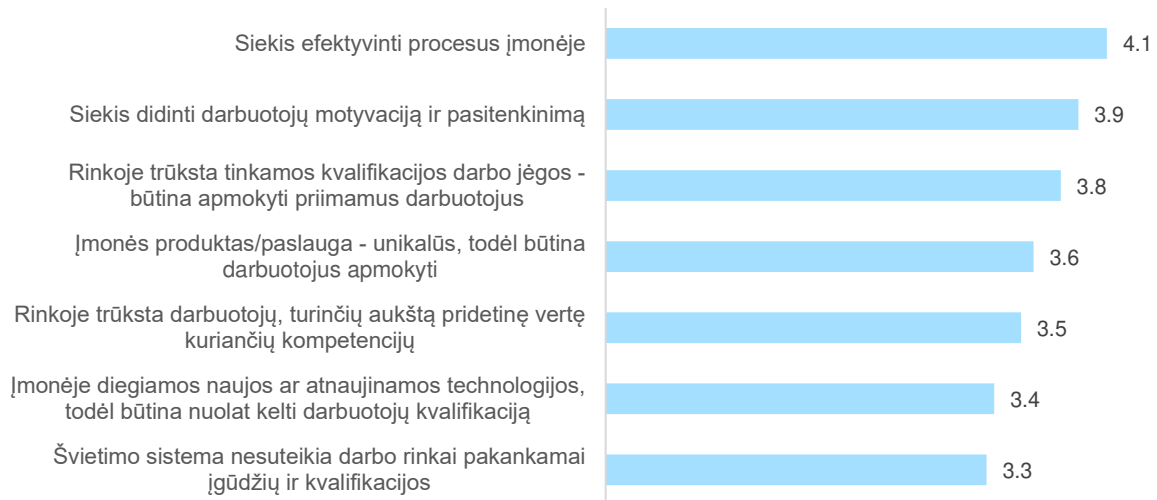
Investavimo į darbuotojų mokymus priežastys

Apklausoje rezultatai rodo sąsają tarp darbdavių nuostatų išsaugoti darbo vietas ir investuoti į darbuotojų mokymą. Dauguma darbdavių (92,4 proc.) pritariančių teiginiui, kad išsaugoti darbo vietas pandeminės krizės metu nėra tikslinga, neketina investuoti į darbuotojų mokymus 2021 metais.

Svarbiausiomis **priežastimis, sąlygojančiomis mokymų darbuotojams organizavimą**, darbdaviai įvardijo:

- Siekį didinti procesų efektyvumą įmonėse (4,1 balo iš 5 galimų pagal svarbą, kur 1 – visiškai nesvarbu, 5 – labai svarbu);
- Siekį didinti darbuotojų motyvaciją ir pasitenkinimą (3,9 balo iš 5 galimų);
- Tinkamos kvalifikacijos darbo jėgos stoką rinkoje (3,8 balo iš 5).

Mokymų darbuotojams organizavimo priežastys
(kur 1 - visiškai nesvarbi priežastis, 5 - labai svarbi priežastis)

Paslaugų įmonėse siekis didinti procesų efektyvumą bei darbuotojų motyvaciją ir pasitenkinimą – svarbesnės priežastys organizuoti mokymus nei samdomų darbuotojų kvalifikacijos stoka.

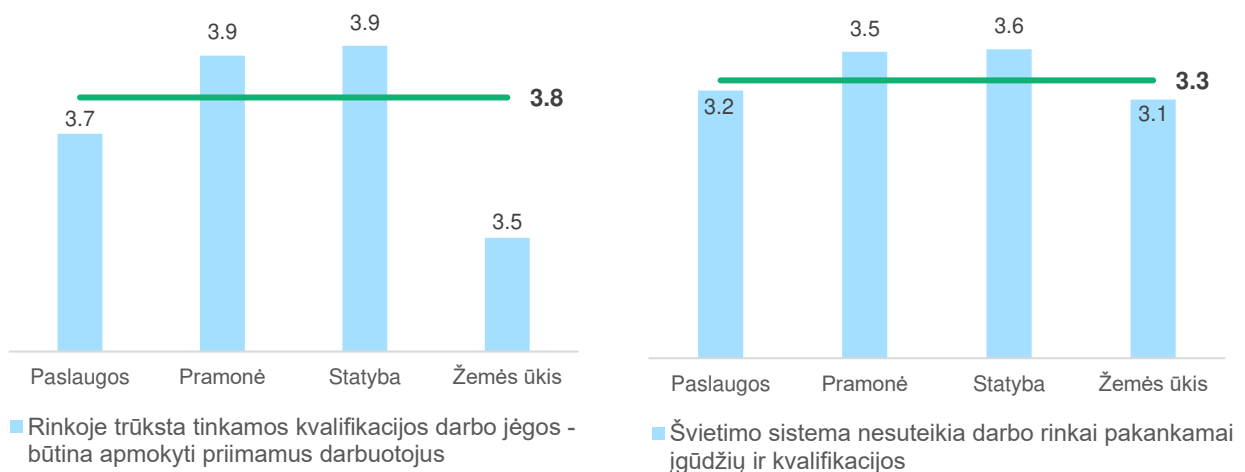
Reikiamos kvalifikacijos darbuotojų trūkumas rinkoje tarp pramonės ir statybos įmonių darbdavių įvardinamas kaip svarbesnė priežastis organizuoti darbuotojų mokymus, palyginti su paslaugų ar žemės ūkio sektorių darbdaviais.

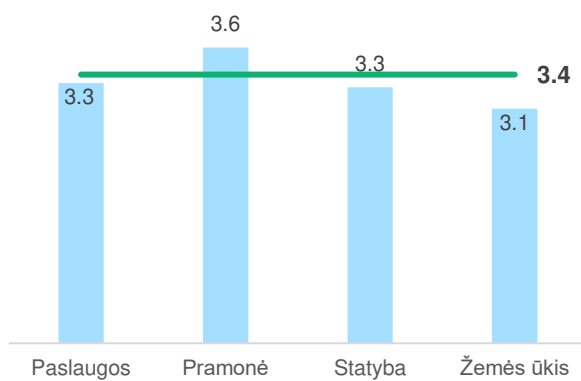
Statybos ir pramonės sektoriaus įmonės labiau linkusios pritarti teiginiui, kad švietimo sistema nesuteikia pakankamai įgūdžių ir kvalifikacijos, reikalingos darbo rinkai.

Diegiamos naujos ar atnaujinamos technologijos – svarbesnė priežastis organizuoti mokymus darbuotojams pramonės įmonėse, palyginti su kitais sektoriais.

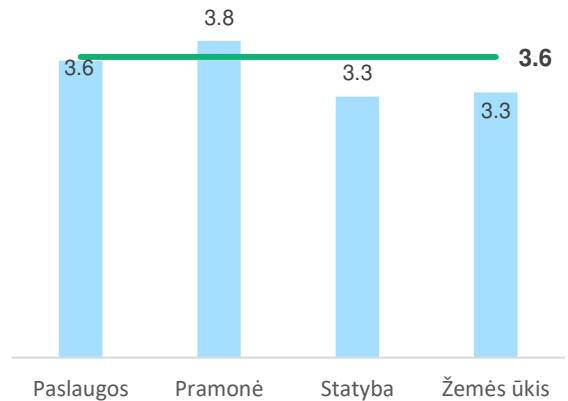
Gaminamo produkto/paslaugos unikalumas – svarbesnė priežastis investuoti į darbuotojų mokymus pramonės sektoriaus darbdaviams.

Mokymų darbuotojams organizavimo priežastys
(kur 1 – visiškai nesvarbi priežastis, 5 – labai svarbi priežastis)

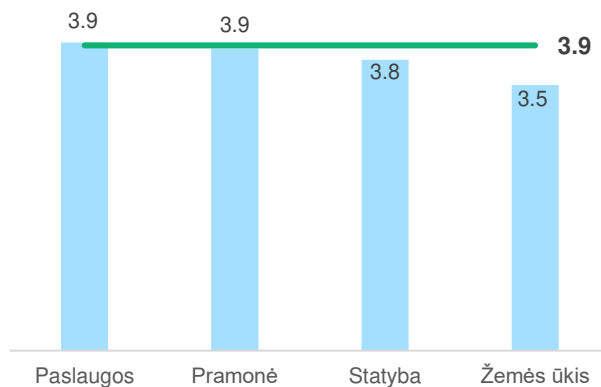

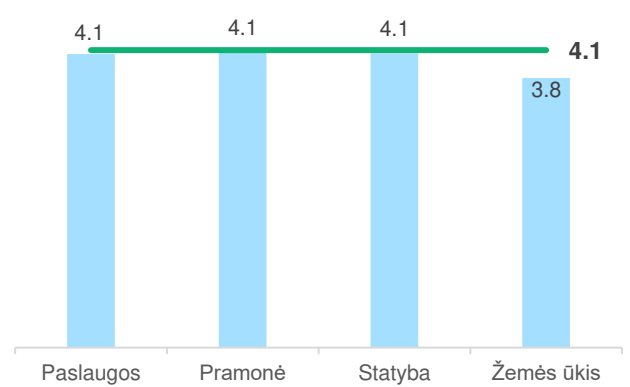
■ Įmonėje diegiamos naujos ar atnaujinamos technologijos, todėl būtina nuolat kelti darbuotojų kvalifikaciją

■ Įmonės produktas/paslauga - unikalūs, todėl būtina darbuotojus apmokyti

■ Siekiant didinti darbuotojų motyvaciją ir pasitenkinimą

■ Siekiant efektyvinti procesus įmonėje

COVID-19 pandemijos poveikis verslo gyvybingumui

Tikėtinas įmonės situacijos pokytis per artimiausius 12 mėn.

Per artimiausius 12 mėnesių (2021 m.) veiklos augimo tikisi tik 6,4 proc. darbdavių: didelio augimo – 0,8 proc., nežymaus – 5,6 proc. įmonių. Stabilumą veikloje – nei nuosmukį, nei augimą – prognozuoja ketvirtadalis (24,9 proc.) apklaustų įmonių.

2021 m. nuosmukio laukia 67,4 proc. apklaustų įmonių: didelį veiklos nuosmukį numato ketvirtadalis (26,9 proc.), nedidelį – 40,5 proc. įmonių.

1,2 proc. įmonių situacijos artimiausiems metams nesiryžta prognozuoti dėl per didelių neaiškumų ekonominėje, socialinėje ir politinėje aplinkoje tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu lygmeniu.

Ūkio sektoriai ir įmonių veiklos rūšys

Optimistiškiausiai nusiteikusios – pramonės įmonės. Didelio arba nežymaus veiklos augimo per artimiausius 12 mėnesius tikisi atitinkamai 1,3 proc. ir 10,5 proc. darbdavių pramonės sektoriuje.

Tarp **pramonės sektoriaus** įmonių optimistiškiausiai nusiteikusios vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo įmonės, pesimistiškiausiai – kasybos ir karjerų eksploatavimo įmonės.

Labiausiai pesimistines prognozes išsakė **paslaugų** įmonės: trečdalis jų (31,5 proc.) prognozuoja didelį veiklos nuosmukį ateinančiais metais, 40,6 proc. – nežymų nuosmukį; veiklos augimo tikisi tik 5,4 proc. paslaugų įmonių.

Didžiausia darbdavių dalis, prognozuojanti didelį veiklos nuosmukį 2021 m. – apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančios bei meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veiklas vystančios įmonės. Daugiau nei pusė tokių įmonių (atitinkamai 60,6 proc. ir 64,9 proc.) labiausiai tikėtina įmonės veiklos pokyčiu per artimiausius dvylika mėnesių įvardijo didelį veiklos nuosmukį.

Daugiausiai optimistinių prognozių artimiausiems 12 mėn. paslaugų sektoriuje išsakė administracinę ir aptarnavimo veiklą bei informacijos ir ryšių veiklą vykdančios įmonės.

Tikėtinas įmonės situacijos pokytis dėl COVID-19 pandemijos per artimiausius 12 mėn. (pagal sektorius)

Laukiamas situacijos pokytis	Didelis veiklos augimas	Nežymus veiklos augimas	Nei nuosmukis, nei augimas	Nežymus veiklos nuosmukis	Didelis veiklos nuosmukis
<i>Bendras</i>	0,8%	5,6%	24,9%	40,5%	26,9%
Paslaugos	0,7%	4,7%	21,2%	40,6%	31,5%
Pramonė	1,3%	10,5%	31,2%	39,8%	16,2%
Statyba	0,9%	5,0%	32,7%	41,1%	19,2%
Žemės ūkis		4,0%	34,3%	41,4%	18,2%

Įmonės pagal darbuotojų skaičių

Mažiau darbuotojų turinčios įmonės nusiteikusios pesimistiškiau: beveik trečdalis įmonių, kuriose dirba iki 50 darbuotojų, tikisi didelio veiklos nuosmukio 2021 m., o didelį veiklos augimą prognozuoja mažiau nei 1 proc. tokių įmonių.

Veiklos augimą per artimiausius 12 mėn. prognozuojančių didelių įmonių dalis – beveik 5 kartus didesnė nei tų, kuriose dirba iki 10 darbuotojų.

Stabilumo arba nedidelio veiklos augimo tikisi 52,2 proc. įmonių, kuriose dirba daugiau nei 250 darbuotojų.

Tikėtinas įmonės situacijos pokytis dėl COVID-19 pandemijos per artimiausius 12 mėn. (pagal darbuotojų skaičių įmonėje)

Dirbančiųjų skaičius įmonėje	Didelis veiklos augimas	Nedidelis veiklos augimas	Nei nuosmukis, nei augimas	Nedidelis veiklos nuosmukis	Didelis veiklos nuosmukis
<i>Bendras</i>	0,8%	5,6%	24,9%	40,5%	26,9%
iki 10 darbuotojų	0,6%	4,6%	23,9%	41,7%	28,3%
10–49 darbuotojai	0,7%	4,8%	23,6%	41,3%	27,4%
50–249 darbuotojai	2,6%	13,2%	40,8%	29,6%	10,5%
250+ darbuotojų	2,2%	26,1%	26,1%	23,9%	19,6%

Apskritys

Pesimistiškiausiai nusiteikusios Utenos, Telšių, Alytaus ir Tauragės įmonės. Šiose apskrityje veiklos nuosmukio per artimiausius 12 mėn. tikisi daugiau nei trys ketvirtadaliais įmonių (atitinkamai 85,9 proc., 80,0 proc., 77,9 proc. ir 77,2 proc.).

Veiklos augimo daugiausia tikisi Vilniaus, Marijampolės ir Kauno apskričių įmonės.

Tikėtinas įmonės situacijos pokytis dėl COVID-19 pandemijos per artimiausius 12 mėn. (pagal darbuotojų skaičių įmonėje)

	Didelis veiklos augimas	Nežymus veiklos augimas	Nei nuosmukis, nei augimas	Nežymus veiklos nuosmukis	Didelis veiklos nuosmukis
<i>Šalyje</i>	0,8%	5,6%	24,9%	40,5%	26,9%
Alytaus apskritis	0,0%	3,9%	16,9%	36,4%	41,6%
Kauno apskritis	0,7%	6,8%	25,3%	43,4%	22,0%
Klaipėdos apskritis	1,3%	4,9%	20,1%	43,7%	28,8%
Marijampolės apskritis	0,0%	10,1%	27,5%	33,3%	29,0%
Panevėžio apskritis	0,6%	4,3%	30,7%	38,0%	25,2%
Šiaulių apskritis	0,5%	4,4%	25,7%	37,4%	28,6%
Tauragės apskritis	0,0%	1,8%	21,1%	50,9%	26,3%
Telšių apskritis	1,0%	4,8%	13,3%	49,5%	30,5%
Utenos apskritis	0,0%	0,0%	12,5%	34,4%	51,6%
Vilniaus apskritis	0,9%	6,2%	27,9%	38,9%	25,1%

Veiklos apimčių atkūrimas iki prieškrizinio lygio

Penktadalis (21,9 proc.) apklaustų įmonių pažymėjo, kad veiklos nuosmukio dėl COVID-19 pandemijos nepatyrė. Mažiausia nuosmukio nepatyrusių įmonių dalis – paslaugų sektoriuje (17,2 proc.).

1,7 proc. apklaustų darbdavių teigia, kad po šios krizės atkurti veiklos apimčių, buvusių prieš COVID-19 pandemiją, nepavyks – svarstomas veiklos nutraukimas.

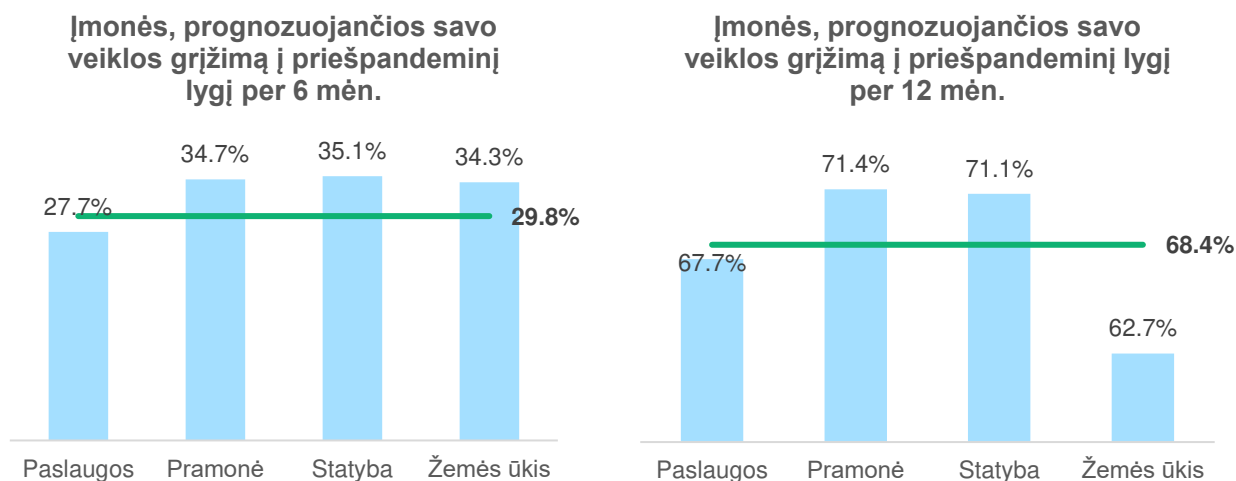
Laikotarpis, per kurį įmonės tikisi grįžti į prieš COVID-19 pandemiją buvusį veiklos lygį (pagal sektorius)

Sektorius	Įmonė nuosmukio nepatyrė	Patyrė veiklos nuosmukį dėl COVID-19 pandemijos						
		Iki 3 mėn.	3–6 mėn.	6–12 mėn.	12–24 mėn.	Ilgiau nei 24 mėn.	Atkurti ankstesnės veiklos nepavyks	Nesiryžta prognozuoti
<i>Vidurkis</i>	21,9%	10,1%	19,7%	38,6%	20,9%	6,9%	1,9%	1,8%
Paslaugos	17,2%	9,0%	18,8%	40,0%	21,6%	7,2%	1,9%	1,7%
Pramonė	31,4%	13,0%	21,8%	36,6%	19,1%	5,7%	3,4%	0,4%
Statyba	30,3%	14,2%	20,9%	36,0%	18,8%	6,3%	0,4%	3,3%
Žemės ūkis	32,3%	7,5%	26,9%	28,4%	22,4%	9,0%	3,0%	3,0%

68,4 proc. veiklos nuosmukį išgyvenančių įmonių prognozuoja grįžti į prieš pandemiją buvusį lygį per 12 mėn. Iš jų 29,8 proc. tikisi įveikti nuosmukį ir pasiekti prieškrizinį veiklos lygį per 6 mėn.

Paslaugų įmonės prognozuoja gerokai ilgesnį savo veiklos atsigavimą nei pramonės ir statybos įmonės. Per 6 mėnesius atkurti prarastas veiklos apimtis ir pasiekti prieš pandemiją buvusį lygį prognozuoja 27,7 proc. nuosmukį patyrusių paslaugų sektoriaus įmonių, ~35 proc. – pramonės, statybos ir žemės ūkio

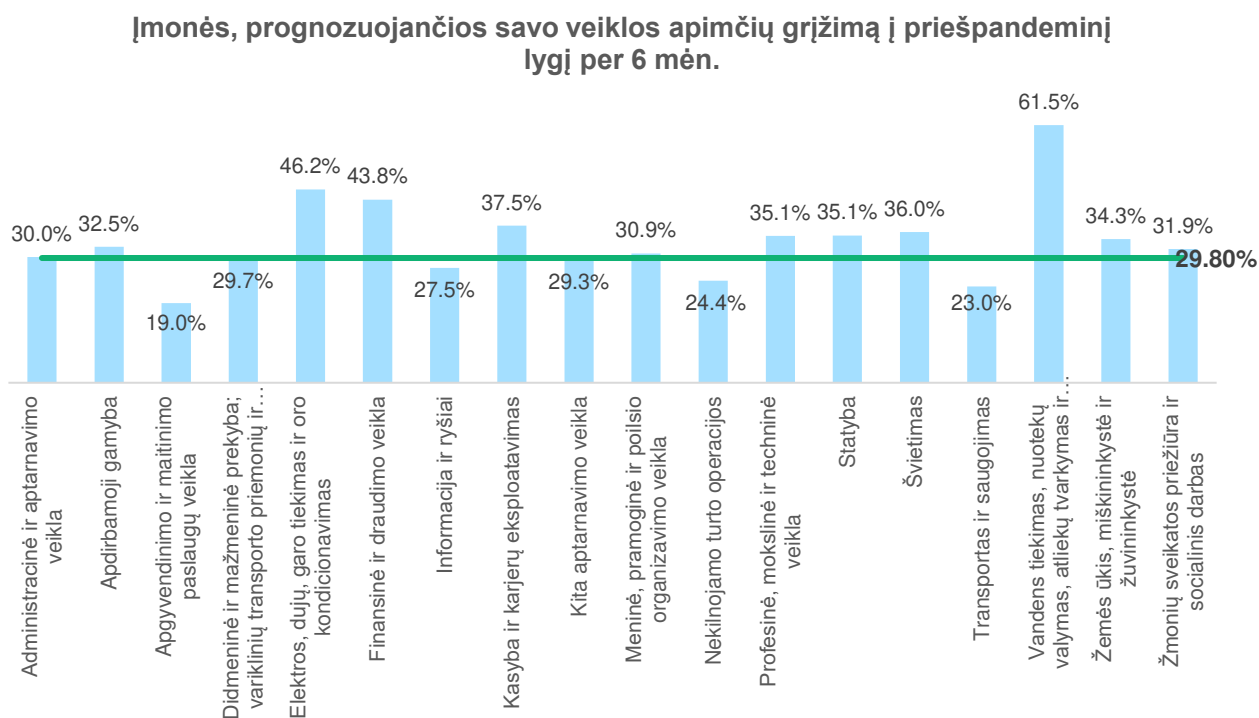
sektorius įmonių. Veiklos apimtis atkurti iki prieškrizinio lygio per vienerius metus tikisi 67,7 proc. paslaugų įmonių ir kiek daugiau nei 70 proc. statybos ir pramonės įmonių.

Pagal pagrindinės veiklos rūšis, didžiausia darbdavių, besitikinčių atkurti prieškrizines veiklos apimtis per 6 mėn., dalis:

- *Pramonės sektoriuje* – vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veiklas vystančios įmonėse (61,5 proc.);
- *Paslaugų sektoriuje* – finansines ir draudimo paslaugas teikiančiose įmonėse (43,8 proc.) ir profesinę, mokslinę ir techninę veiklas vystančiose įmonėse (35,1 proc.);
- *Statybos sektoriuje* – 35,1 proc.

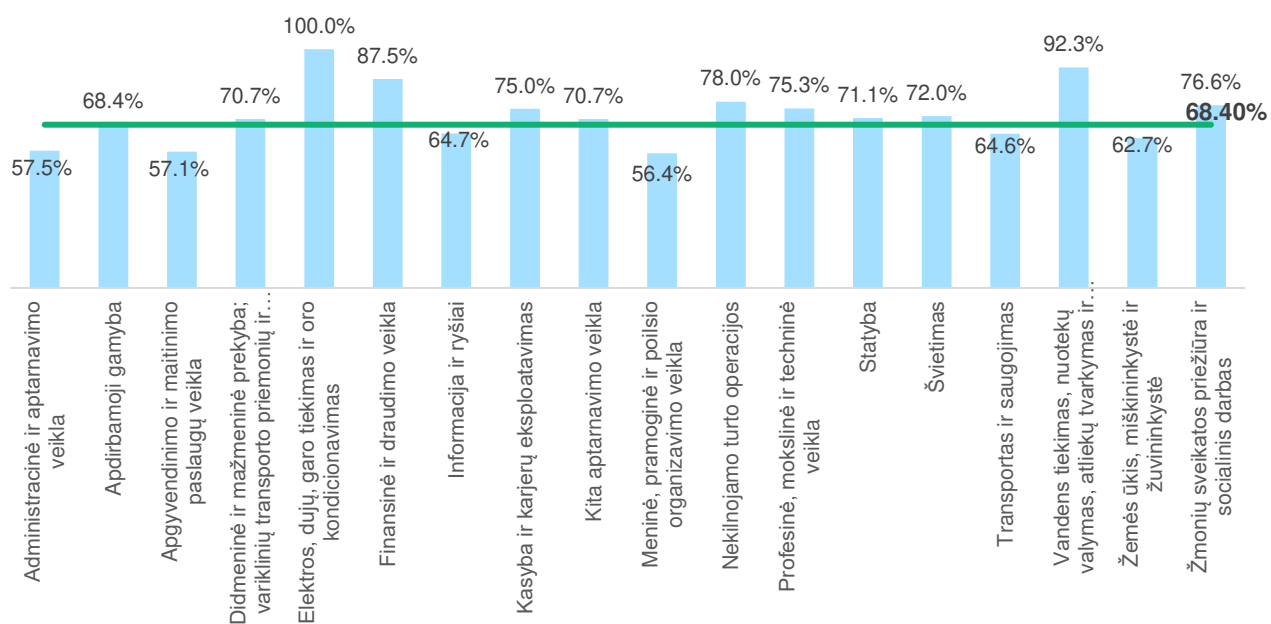
Mažiausia darbdavių, besitikinčių atkurti prarastas veiklos apimtis per 6 mėn., dalis – tarp apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų ir transporto bei saugojimo veiklą vystančių įmonių (atitinkamai 19 proc. ir 23 proc.).

Daugiausia darbdavių, kurie tikisi per 12 mėn. atkurti veiklos apimtį iki prieš pandemiją buvusio lygio – tarp elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo įmonių (100 proc.) ir vandens tiekimo, nuotekų valymo, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veikla užsiimančių įmonių (92,3 proc.).

Pasaugų sektoriuje tokių įmonių daugiausia tarp vystančių finansinę ir draudimo veiklą (87,5 proc.) bei užsiimančių nekilnojamo turto operacijomis (78 proc.).

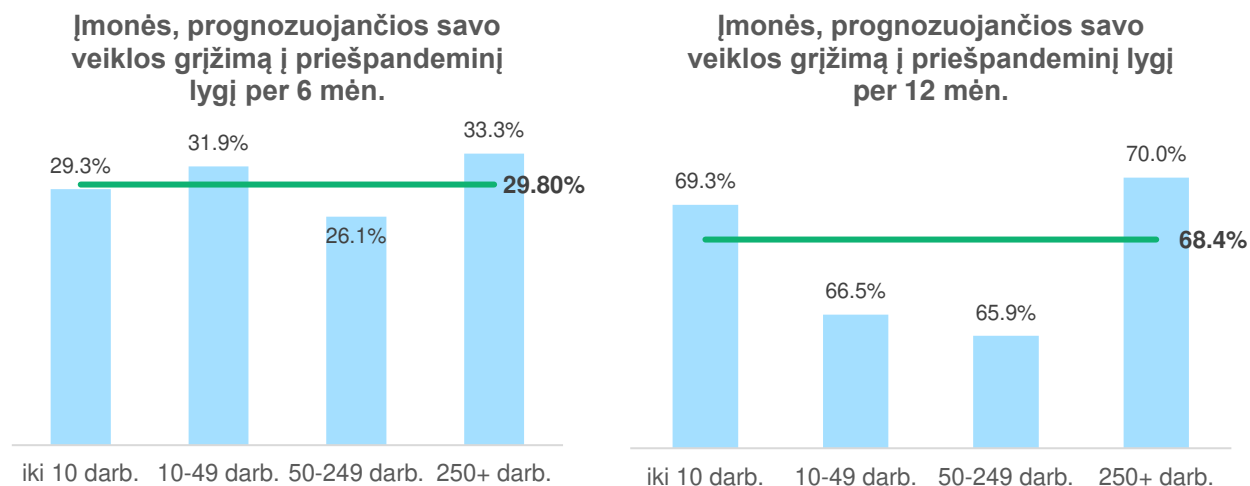
Įmonės, prognozuojančios savo veiklos apimčių grįžimą į priešpandeminį lygį per 12 mėn.

Tarp darbdavių, kurie prognozuoja į priešpandeminį lygį grįšiantys per 12 mėn., optimistiškiau nusiteikusias įmones, kuriose dirba iki 10 darbuotojų, ir tos, kurių darbuotojų skaičius viršija 250.

Laikotarpis, per kurį įmonės tikisi grįžti į prieš COVID-19 pandemiją buvusį veiklos lygį (pagal darbuotojų skaičių)

Darbuotojų skaičius	Įmonė nuosmukio nepatyrė	Patyrė veiklos nuosmukį dėl COVID-19 pandemijos						
		Iki 3 mėn.	3–6 mėn.	6–12 mėn.	12–24 mėn.	Ilgiau nei 24 mėn.	Atkurti ankstesnės veiklos nepavyks	Nesiryžta prognozuoti
<i>Vidurkis</i>	21,9%	10,1%	19,7%	38,6%	20,9%	6,9%	1,9%	1,8%
iki 10 darb.	20,6%	10,0%	19,3%	40,0%	19,9%	6,5%	2,4%	1,8%
1049 darb.	19,2%	10,6%	21,3%	34,6%	23,2%	8,5%	0,4%	1,4%
50–249 darb.	42,1%	9,1%	17,0%	39,8%	23,9%	5,7%	2,3%	2,3%
250+ darb.	34,8%	13,3%	20,0%	36,7%	20,0%	3,3%	3,3%	3,3%

Tarp nuosmukį dėl COVID-19 pandemijos patyrusių įmonių daugiausiai per 6 mėn. įveikti nuosmukį besitikinčių darbdavių yra Tauragės, Klaipėdos ir Kauno apskrityse, mažiausiai – Alytaus apskrityje.

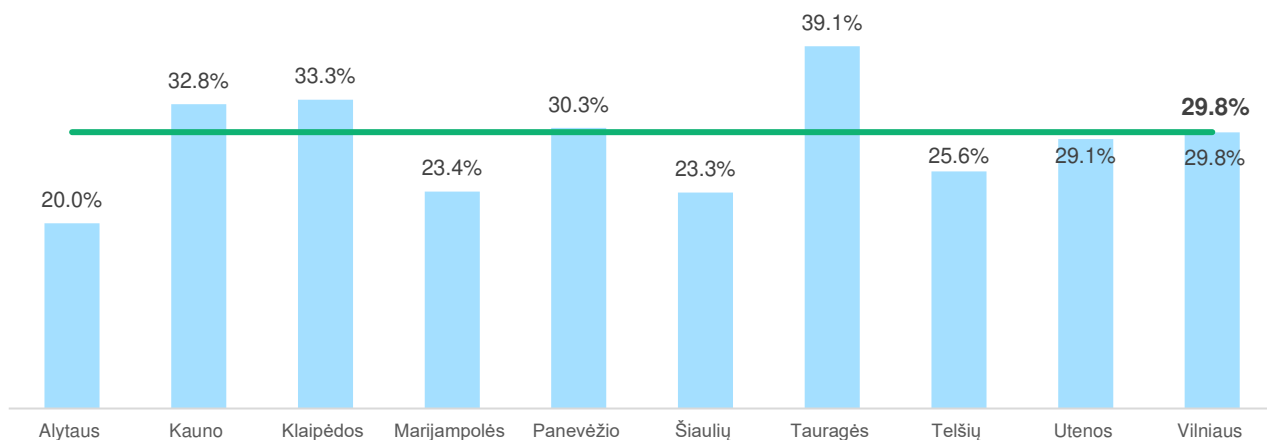
Į prieš pandemiją buvusį veiklos lygį per vienerius metus daugiausiai nuosmukį patyrusių įmonių tikisi grįžti Panevėžio apskrityje, mažiausiai – Telšių.

Laikotarpis, per kurį įmonės tikisi grįžti į prieš COVID-19 pandemiją buvusį veiklos lygį (pagal apskritis)

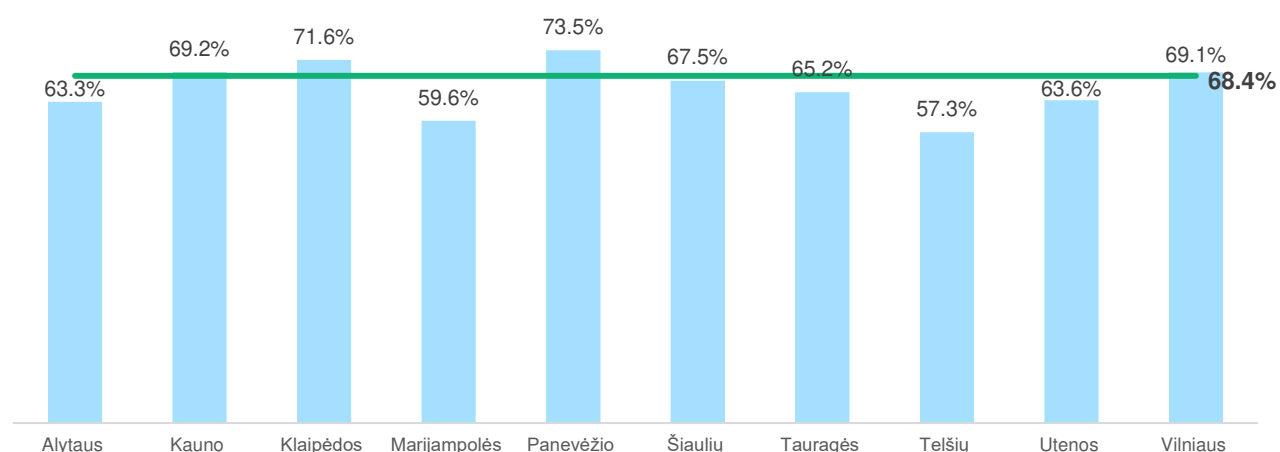
Apskritis	Įmonė nuosmukio nepatyrė	Patyrė veiklos nuosmukį dėl COVID-19 pandemijos						
		Iki 3 mėn.	3–6 mėn.	6–12 mėn.	12–24 mėn.	Ilgiau nei 24 mėn.	Atkurti ankstesnės veiklos nepavyks	Nesiryžta prognozuoti
Vidurkis	21,9%	10,1%	19,7%	38,6%	20,9%	6,9%	1,9%	1,8%
Alytaus	22,1%	5,0%	15,0%	43,3%	23,3%	8,3%	3,3%	1,7%
Kauno	24,9%	9,4%	23,5%	36,4%	18,5%	7,0%	3,2%	2,1%
Klaipėdos	21,4%	10,3%	23,0%	38,3%	18,5%	6,6%	1,6%	1,6%
Marijampolės	31,9%	8,5%	14,9%	36,2%	23,4%	8,5%	4,3%	4,3%
Panevėžio	19,0%	11,4%	18,9%	43,2%	18,2%	3,0%	0,8%	4,5%
Šiaulių	20,9%	9,2%	14,1%	44,2%	23,3%	4,3%	3,7%	1,2%
Tauragės	19,3%	15,2%	23,9%	26,1%	26,1%	8,7%	0,0%	0,0%
Telšių	21,9%	9,8%	15,9%	31,7%	28,0%	9,8%	4,9%	0,0%
Utenos	14,1%	14,5%	14,5%	34,5%	21,8%	12,7%	1,8%	0,0%
Vilniaus	21,3%	10,3%	19,5%	39,3%	21,3%	7,2%	0,8%	1,6%

Utenos apskrityje – daugiausia nuosmukį patyrusių įmonių, prognozuojančių, kad nuosmukiui įveikti prireiks ilgiau nei dviejų metų.

Įmonės, prognozuojančios savo veiklos grįžimą į priešpandeminį lygį per 6 mėn.

Įmonės, prognozuojančios savo veiklos grįžimą į priešpandeminį lygį per 12 mėn.

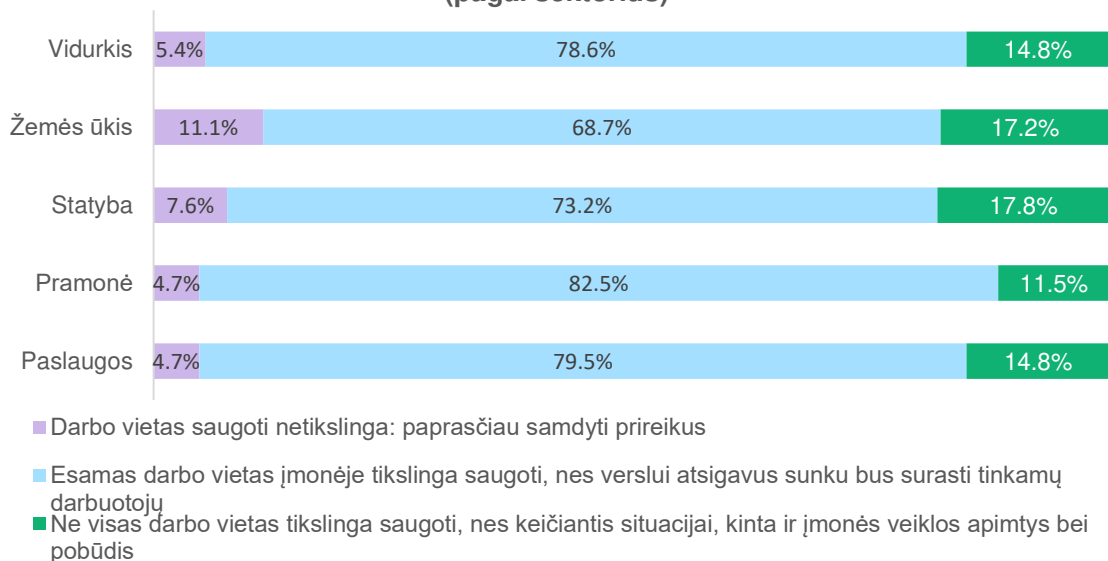

Darbdavių nuostatos dėl darbo vietų išsaugojimo pandemijos metu

Daugiau nei trys ketvirtadaliai darbdavių (78,6 proc.) sutinka su teiginiu, kad esamas darbo vietas įmonei saugoti tikslinga, nes verslui atsigavus bus sunku rasti tinkamų darbuotojų. Didžiausia dalis tarp pritariančių šiam teiginiui – pramonės sektoriuje (82,5 proc.), mažiausia – žemės ūkio sektoriuje (68,7 proc.).

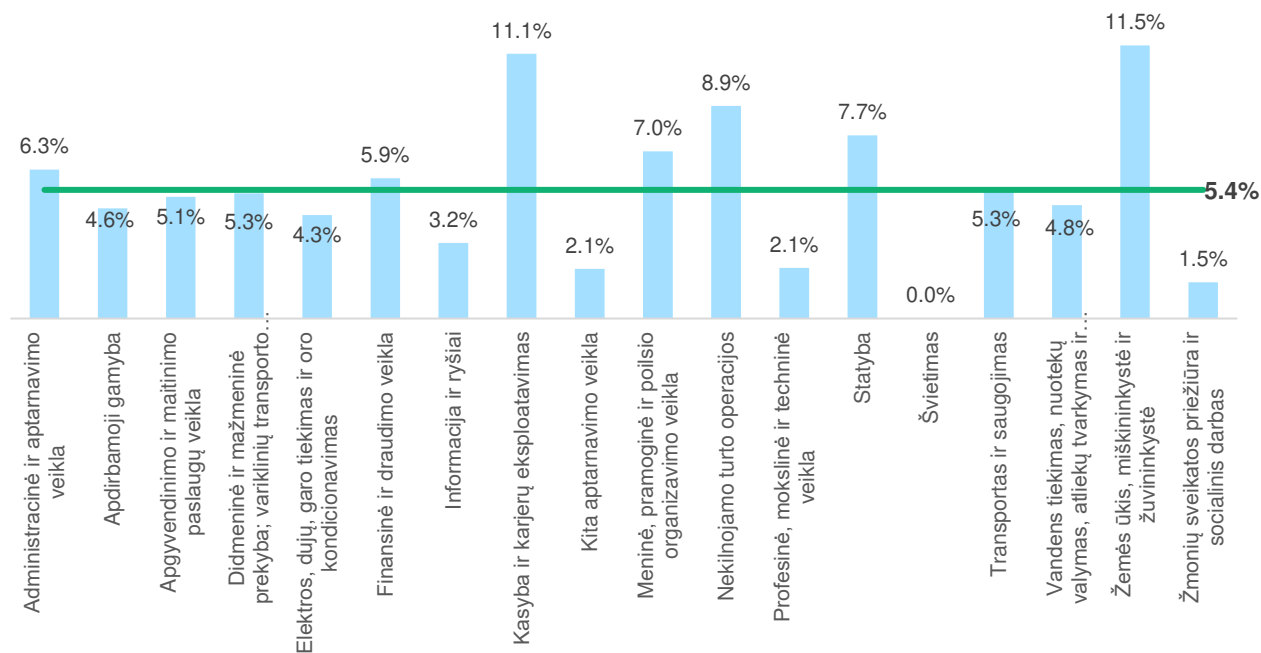
Nuostatai, kad darbo vietas saugoti pandemijos metu nėra tikslinga, pritarė 5,5 proc. darbdavių. Didžiausia dalis pritariančių šiai nuostatai yra žemės ūkio sektoriuje (11,1 proc.).

Darbdavių nuostatos dėl darbo vietų išsaugijimo pandemijos metu (pagal sektorius)

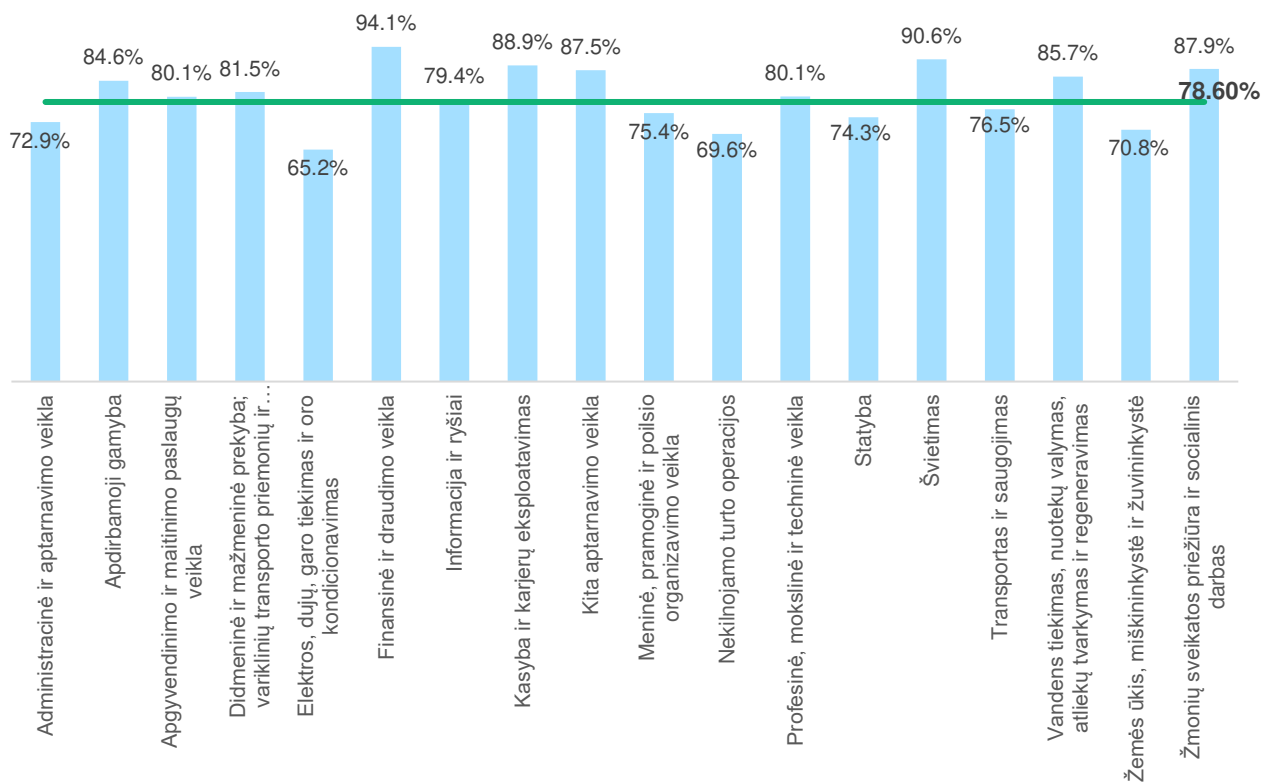
Didžiausia dalis darbdavių, pritariančių nuostatai, kad darbo vietas saugoti pandemijos metu nėra tikslinga, nes paprasčiau samdyti atsiradus poreikiui – tarp žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės, kasybos ir karjerų eksploatavimo veikla bei nekilnojamo turto operacijomis užsiimančių įmonių (atitinkamai 11,5 proc. ir 11,1 proc.). Šiai nuostatai pritariančių nėra tarp švietimo paslaugas teikiančių organizacijų. Tarp žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo paslaugas teikiančių įmonių šiai nuostatai pritaria 1,5 proc. darbdavių.

Darbdavių nuostata: darbo vietas saugoti pandemijos metu nėra tikslinga

Daugiausia darbdavių, pasisakančių už darbo vietų įmonėse išsaugojimą pandemijos metu – tarp finansinę ir draudimo veiklą vystančių ir švietimo paslaugas teikiančių įmonių (atitinkamai 94,1 proc. ir 90,6 proc.).

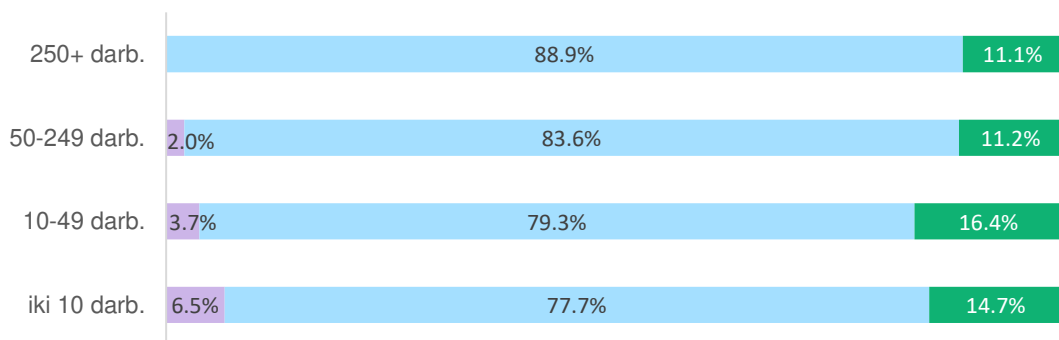
Darbdavių nuostata: esamas darbo vietas įmonėje saugoti tikslinga

Didesnė darbdavių, pritariančių teiginiui, kad COVID-19 krizės metu esamas darbo vietas saugoti tikslinga, nes verslui atsigaunant gali būtų sunku rasti tinkamų darbuotojų, dalis – tarp didesnių įmonių.

Didžiausia dalis tarp pritariančių nuostatai, kad darbo vietas saugoti pandemijos metu nėra tikslinga – įmonės, įdarbinusios iki 10 darbuotojų.

Darbdavių nuostatos dėl darbo vietų išsaugojimo pandemijos metu (pagal darbuotojų skaičių)

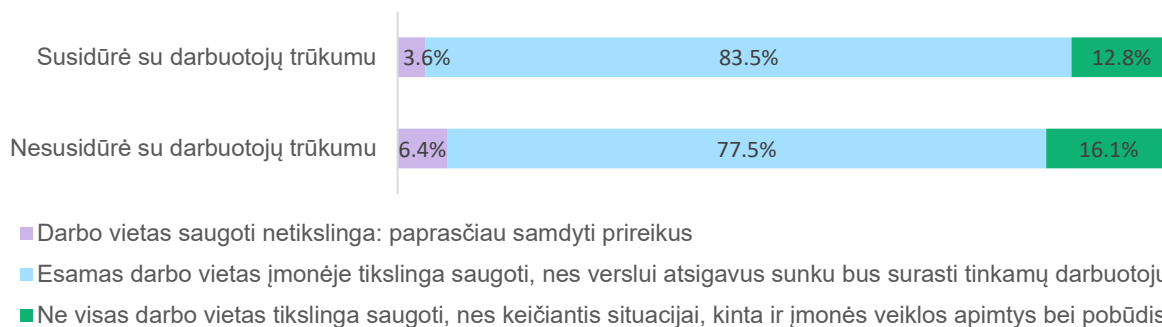

- Darbo vietas saugoti netikslinga: paprasčiau samdyti prireikus
- Esamas darbo vietas įmonėje tikslinga saugoti, nes verslui atsigavus sunku bus surasti tinkamų darbuotojų
- Ne visas darbo vietas tikslinga saugoti, nes keičiantis situacijai, kinta ir įmonės veiklos apimtys bei pobūdis

Darbdaviai, 2020 m. susidūrę su darbuotojų trūkumu, labiau linkę pritarti teiginiui, kad pandemijos metu esamas darbo vietas įmonėje reikėtų saugoti.

Su darbuotojų trūkumu nesusidūrusios įmonės labiau pritaria teiginiam, kad darbo vietas saugoti nėra tikslinga arba kad ne visas darbo vietas saugoti tikslinga.

Darbdavių nuostatos dėl darbo vietų išsaugojimo pandemijos metu

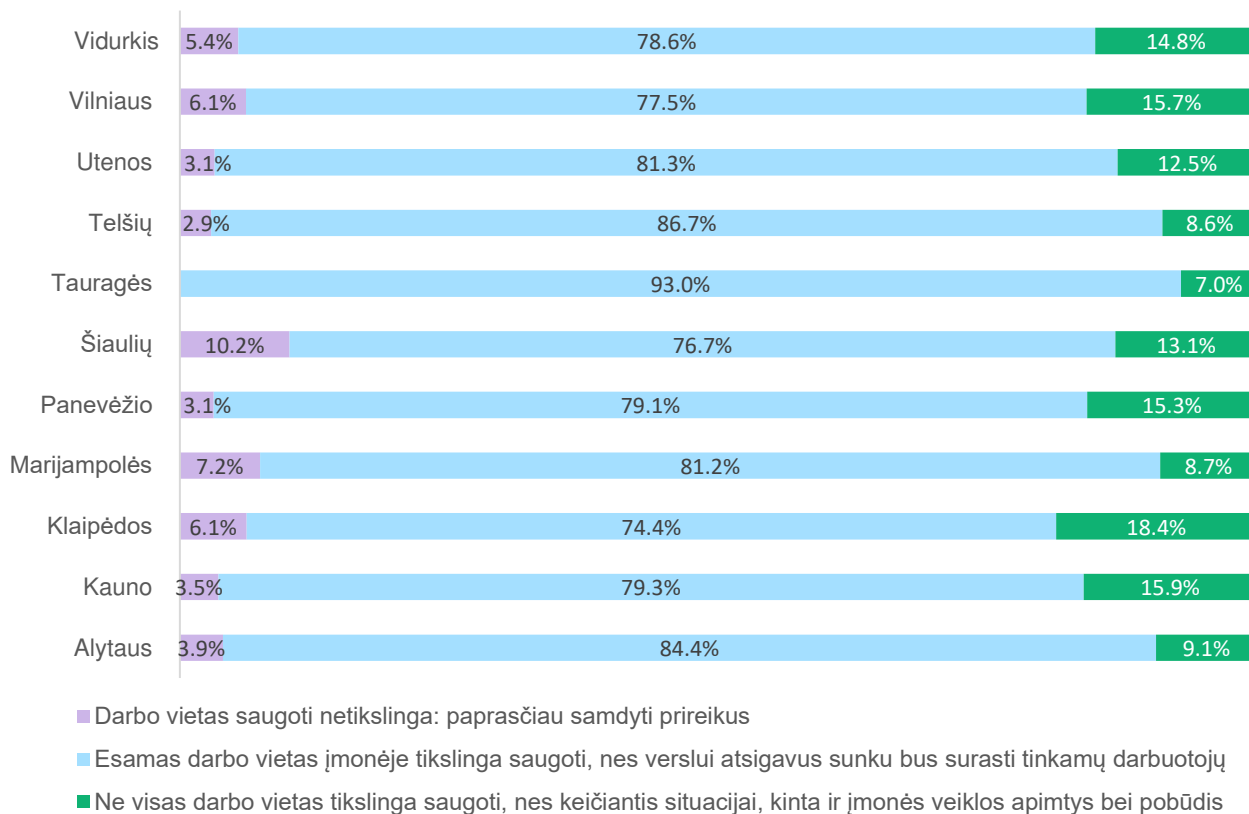

Didžiausia dalis pritariančių teiginiui, kad esamas darbo vietas įmonėje pandemijos metu reikia išsaugoti, yra tarp Tauragės apskrities darbdavių (93 proc.).

Didžiausia dalis pritariančių nuostatai, kad darbo vietas saugoti pandemijos metu nėra tikslinga – paprasčiau samdyti prireikus, yra tarp Šiaulių apskrities įmonių (10,2 proc.).

Darbdavių, pritariančių nuostatai, kad ne visas darbo vietas saugoti tikslinga, dalis viršija šalies vidurkį Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Panevėžio apskrityse.

Darbdavių nuostatos dėl darbo vietų išsaugojimo pandemijos metu (pagal apskritis)

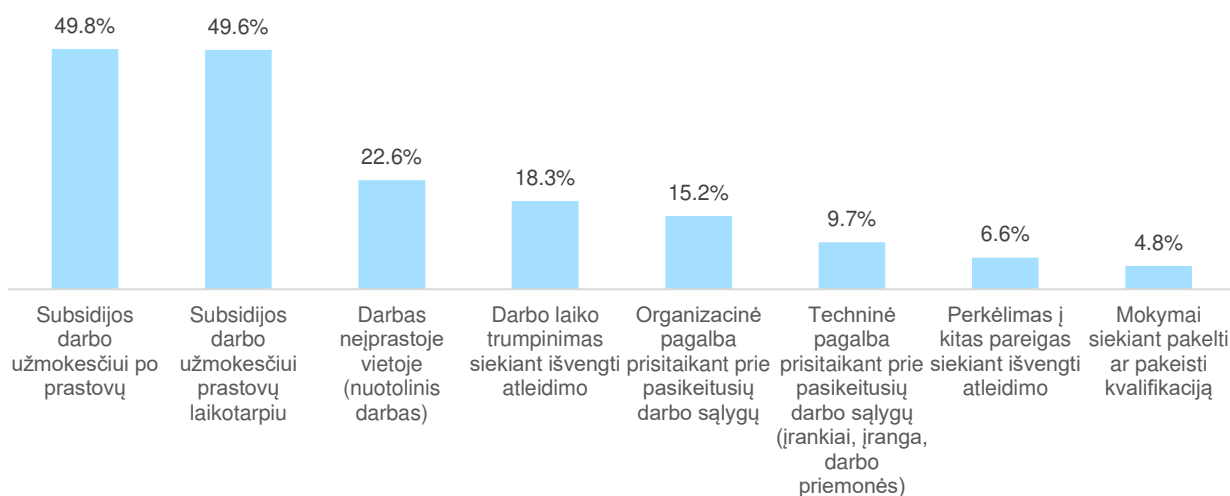

Darbo vietas išsaugoti padedančios priemonės

Beveik pusė darbdavių tinkamiausiomis priemonėmis, padedančiomis išsaugoti darbo vietas įmonėse COVID-19 pandemijos metu, įvardijo subsidijas darbo užmokesčiui prastovų laikotarpiu ir po jų (atitinkamai 49,6 proc. ir 49,8 proc.). Nuotolinio darbo organizavimą ir darbo laiko trumpinimą įvardijo apie penktadalis darbdavių (22,6 proc. ir 18,3 proc.).

Organizacinės ir techninės pagalbos prisitaikant prie pasikeitusių darbo sąlygų reikalingumą įvardijo atitinkamai 15,2 proc. ir 9,7 proc. darbdavių. Pastebėtina, kad didesniai skaičiui darbdavių organizacinė pagalba reikalingesnė nei techninė.

Tinkamiausios darbo vietų išsaugojimą užtikrinančios priemonės

Papildydami pateiktus atsakymų variantus, darbdaviai įvardijo tokias, jų manymu, svarbias priemones, padedančias ar galinčias padėti išsaugoti darbo vietas pandemijos metu:

- Mokesčių atidėjimas;
- Subsidija/dotacija už išlaikytas darbo vietas be prastovų (pvz., subsidijuojant dalį darbo užmokesčio);
- Subsidija nuo darbo užmokesčio priskaičiuotiems mokesčiams apmokėti (pvz., tiesiogiai pervedama VSDF ir VMI);
- Darbuotojų motyvavimas darbo užmokesčiu;
- Galimybė gauti lengvatines paskolas;
- Dotacijos už keleivių srautų sumažėjimą dėl keleivių skaičiaus ribojimo;
- Pajamų mokesčio nulinis tarifas labiausiai nukentėjusiems sektoriams;
- Remiamas įdarbinimas.

Pokyčiai įmonėje prisitaikant prie situacijos COVID-19 pandemijos metu

Daugiau nei pusė apklausoje dalyvavusių darbdavių (52,7 proc.) nurodė išleidę darbuotojus į prastovas COVID-19 pandemijos metu: 14,6 proc. – visus darbuotojus, 20,6 proc. – daugumą, 17,6 – pavienius.

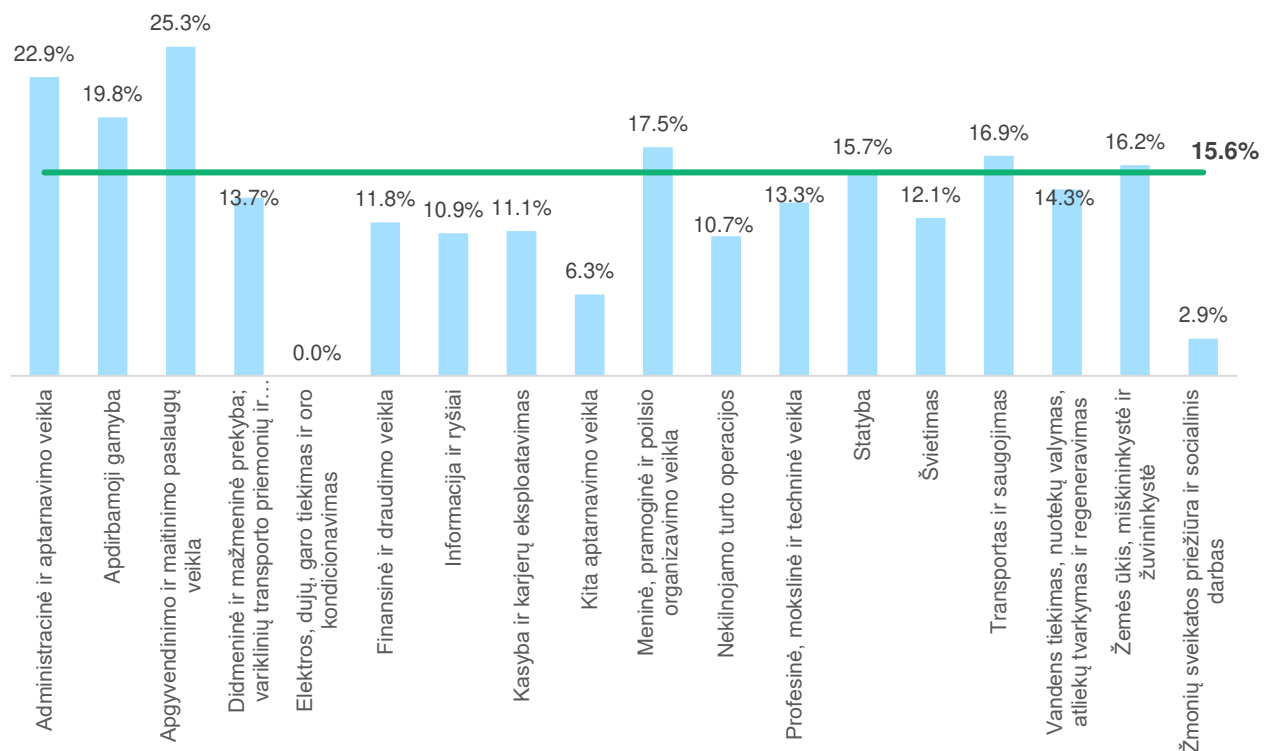
Dėl COVID-19 pandemijos sąlygotų pokyčių 15,6 proc. apklausoje dalyvavusių darbdavių atleido darbuotojų. Tokių darbdavių dalis didesnė pramonės sektoriuje – 18,1 proc. darbuotojų dėl COVID-19 poveikio atleido 15 proc. apklausoje dalyvavusių darbdavių, 15,7 – statybos, žemės ūkyje – 16,2 proc. – žemės ūkio sektoriaus darbdavių.

Pokyčiai įmonėse prisitaikant prie situacijos COVID-19 pandemijos metu

	Netaikyta	Taikyta pavieniams darbuotojams	Taikyta daugumai darbuotojų	Taikyta visiems darbuotojams
Prastova	47,3%	17,6%	20,6%	14,5%
Atleidimai	84,4%	14,0%	1,1%	0,6%
Kasmetinių atostogų panaudojimas	50,9%	35,7%	9,0%	4,4%
Neapmokamų atostogų panaudojimas	86,1%	12,3%	0,9%	0,7%
Perkėlimas į darbą kitoje nei įprasta darbo vietoje (iš namų, kitos vietos)	77,8%	15,8%	4,2%	2,2%
Perkėlimas į kitas pareigas ar funkcijų perskirstymas	86,1%	12,4%	0,9%	0,6%
Darbuotojų mokymas/perkvalifikavimas	92,5%	6,0%	0,9%	0,6%
Darbo valandų trumpinimas	68,2%	20,8%	6,4%	4,6%
Darbo valandų ilginimas	97,4%	2,0%	0,3%	0,4%
Darbo grafiko pakeitimas	67,2%	21,9%	6,4%	4,5%

Pagal pagrindinės veiklos rūšį tokių įmonių daugiausia tarp apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių įmonių (25,3 proc.), administracinę ir aptarnavimo veiklą vykdančių įmonių (22,9 proc.) ir apdirbamosios gamybos įmonių (19,8 proc.).

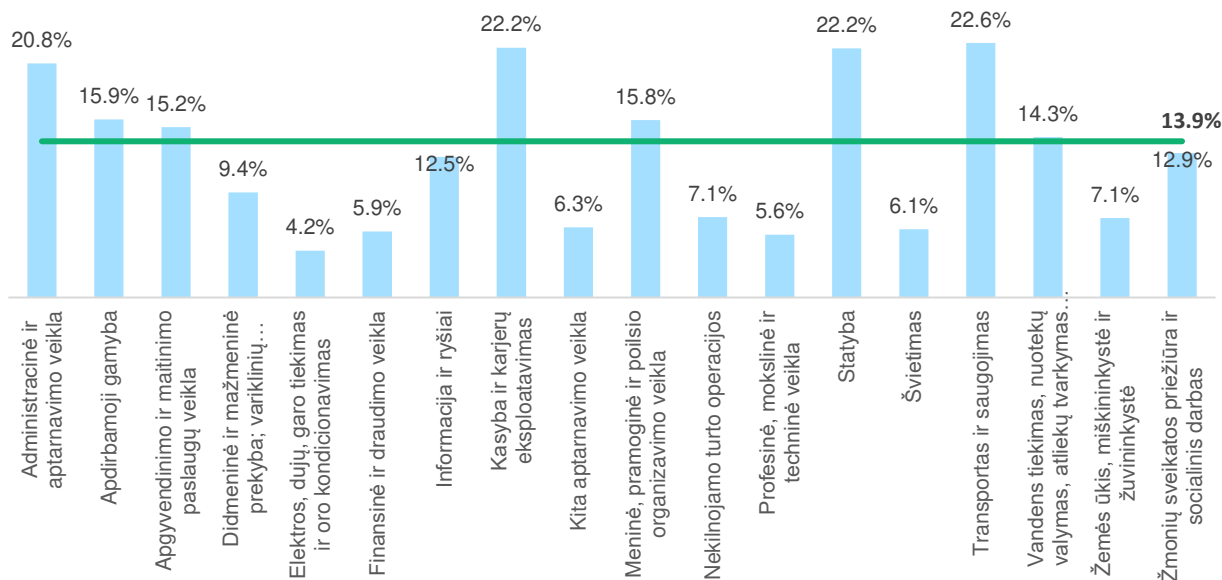
Darbuotojų atleidimas prisitaikant prie pokyčių dėl COVID-19 pandemijos

Darbuotojų išleidimas į kasmetines atostogas – kaip bandymas prisitaikyti prie pasikeitusios situacijos dėl pandemijos – taikytas beveik pusės darbdavių (49,1 proc.): 4,4 proc. išleido visus darbuotojus, 9 proc. – daugumą, 35,7 proc. – pavienius.

Nemokamų atostogų suteikimą taikė 13,9 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių. Iš jų daugiausia – statybos sektoriuje (22,2 proc.). Pagal pagrindinę įmonės veiklos rūšį nemokamas atostogas daugiausia pasitelkė transporto ir saugojimo, statybos, kasybos ir karjerų eksploatavimo veikla užsiimančios įmonės.

Neapmokamų atostogų taikymas prisitikaikant prie pokyčių dėl COVID-19 pandemijos

Dėl pandemijos pareigas ir funkcijas perskirstė 13,9 proc. įmonių.

Pandemijos laikotarpiu darbuotojų darbo grafikus koregavo 32,8 proc. įmonių: 4,5 proc. – visiems darbuotojams, 6,4 proc. – daugumai, 21,9 proc. – pavieniams. Įmonių, dėl pandemijos koregavusių darbo grafikus, daugiau paslaugos ir pramonės sektoriuose (atitinkamai 36,9 proc. ir 31,7 proc.) nei statybos ir žemės ūkio sektoriuose (atitinkamai 20,7 proc. ir 10,1 proc.).

Prisitaikydamos prie pokyčių dėl COVID-19 pandemijos, darbo valandas trumpino apie trečdalis (31,8 proc.) įmonių: 4,6 proc. darbdavių darbo valandas trumpino visiems darbuotojams, 6,4 proc. – daugumai, 20,8 proc. – pavieniams. Paslaugų sektoriuje įmonių, dėl pandemijos trumpinusių darbuotojų darbo valandas – gerokai daugiau nei kituose sektoriuose (paslaugų sektoriuje 37 proc., pramonės – 21,2 proc., statybos – 21,6 proc., žemės ūkio – 22,2 proc.).

Naudojimas Užimtumo tarnybos paslaugomis

85,3 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių pandemijos metu kreipėsi į Užimtumo tarnybą dėl vienokių ar kitokių jos teikiamų paslaugų ir vykdomų priemonių. Dėl subsidijos darbo užmokesčiui prastovų laikotarpiu kreipėsi pusė apklausoje dalyvavusių darbdavių (50,7 proc.). Trečdalis jų (32,6 proc.) pandemijos metu naudojo Užimtumo tarnybos teikiamomis tarpininkavimo įdarbinant, konsultavimo ir informavimo paslaugomis.

13,3 proc. apklausoje dalyvavusių įmonių pandemijos laikotarpiu įsitraukė į Užimtumo tarnybos vykdomą remiamo įdarbinimo priemonę, 2,7 proc. – paramos darbo vietoms steigti priemonę, 1 proc. – paramos judumui priemonę.

